



Vydavateľ:

PPA – ATIS

Dobrovičova 12

815 26 Bratislava 1

Telefónne a faxové čísla:

Telefón: 02 / 57 51 31 83

Fax: 02 / 53 41 81 51

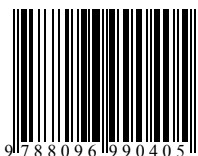
e-mail: atis@apa.sk

ATIS na INTERNETE

<http://www.apa.sk>

©PPA, Bratislava

ISBN 978-80-969904-0-5



V roku 2007 rástli najmä ceny rastlinných produktov

Rok 2007 môžeme nazvať „rokom rastu cien“ agropotravinárskych komodít. Rast cien, najmä rastlinných komodít, podľa Európskeho štatistického úradu napomohol aj rastu reálneho dôchodku výrobných faktorov, ktorý sa za rok 2007 v EÚ-27 odhaduje o 4,7 % vyšší ako v roku 2006, kedy dosiahol 3,9-percentný nárast. Pokračovalo znižovanie nákladov na pracovné sily v poľnohospodárstve. V porovnaní s rokom 2006 sa očakáva, že sa znížili náklady na prácu o 1,9 %, čo je spomalenie redukcie týchto nákladov o 0,3 p. b. v porovnaní s vývojom v roku 2006.

Nárast príjmov v porovnaní s rokom 2006 sa odhaduje na úrovni 2,6 %, pod čo sa podpísal najmä rast príjmov v rastlinnej výrobe. Hodnota rastlinnej produkcie sa zvýšila o 8,6 %, hoci celkové vyprodukované množstvá boli nižšie asi o 1,4 %, čo však vyvážil viac ako 10-percentný nárast cien. Na zvýšení cien rastlinných produktov sa najviac podieľali obilniny (+45,4 %) a olejniný (+22,4 %), zatiaľ čo výrazne nižšie ceny boli za olivový olej (-20,0 %) a cukrovú repu (-13,2 %). Na nižších vyprodukovaných množstvách v rastlinnej výrobe v EÚ sa najvýraznejšie podieľala o 5,7 % nižšia produkcia obil-

nín. Menej výrazný bol pokles produkcie ovocia (-2,7 %) a čerstvej zeleniny (-1,2 %).

Hodnota živočíšnej produkcie v EÚ bola v roku 2007 približne na rovnakej úrovni ako v roku 2006 (+0,5 %). Stabilite hodnoty produkcie živočíšnych produktov pomohol 1,5 % rast vyprodukovaných množstiev pri miernom (1,0 %) znížení nákupných cien od producentov. Výrazné zvýšenie cien v EÚ (+7,8 %) sa zaznamenalo pri mlieku a hydine. Mlieka sa v EÚ vyrobilo iba o 0,3 % viac ako v roku 2006, ale produkcia hydiny bola vyššia až o 2,9 %. Ani nárast produkcie ošipáných v EÚ o 4,3 % nevyvážil prepád ich cien v priemere až o -12,3 %.

Vývoj na trhu s poľnohospodárskymi komoditami v Európe v roku 2007 výrazne ovplyvnilo niekoľko faktorov. Okrem sucha, ktoré sa podpísalo na nižšej produkcii obilnín a najmä kukurice, trh výrazne ovplyvňovali: zvýšený dopyt po obilninách a olejninách na energetické účely, neskoré jarné mrazy, ktoré zničili časť produkcie ovocia a vývoj na ázijských trhoch. Ekonomický rast v menej rozvinutých krajinách vyvoláva zvyšovanie dopytu po potravinách a rastúci dopyt, ktorý nie je pokrytý ponukou, sa premieta do cien.

Situácia na trhu v EÚ sa s miernym oneskorením a tlmená nižšou kúpyschopnosťou obyvateľov Slovenska premietla v roku 2007 aj na slovenskom trhu s agropotravinárskymi výrobkami. Mediálny záujem vyvolal najmä vývoj spotrebiteľských cien mlieka a mliečnych výrobkov, ktorý však s približne štvrtročným meškaním kopíroval vývoj cien mlieka v Nemecku. K tomu sa pridal aj prudký nárast cien obilnín, čo sa prejavilo vo vyšších cenách chleba a rožkov. Z intervenčných skladov sa do konca roka 2007 predala takmer celá zásoba obilnín a kukurice. Vzhľadom na nízke zásoby sa neočakáva ani po žatve v roku 2008 výrazné oslabenie cien obilnín. Vysoké ceny obilnín zvýšili aj náklady na krmné zmesi. Súčasné nízke nákupné ceny ošipáných sú likvidačné a vedú k znižovaniu počtu prasníc a ošipáných vo výkrme, čo prináša krátkodobý nárast ponuky. Akonáhle ponuka klesne, resp. sa podarí výraznejšie zvýšiť export bravčového mäsa, budú rapídne rásť aj ceny bravčového mäsa.

Očakáva sa, že za rok 2007 slovenský poľnohospodársky sektor uzatvorí hospodársky výsledok v čiernych číslach a postupné zvyšovanie podpory na úroveň poľnohospodárov v krajinách EÚ-15 zabezpečí, že sektor ako celok sa už nebude dostávať do straty. Ziskovosť však nezávisí iba od objektívnych vonkajších faktorov, ale aj od sprehladnenia vlastníckych a organizačných vzťahov vo väčších podnikoch.

Ing. Ladislav Hána
riaditeľ odboru ATIS

Trh s obilninami, kukuricou a olejninami v roku 2007

Medziročný pokles produkcie zrnovín

Prudké zníženie zásob obilnín v EÚ v roku 2007 bolo spôsobené nepriaznivými klimatickými podmienkami. Svetový dopyt po obilninách rastie najmä vďaka stúpajúcej životnej úrovni v rozvíjajúcich sa krajinách, ktorá sa prejavuje vo zvýšenej spotrebe potravinárskych a najmä kŕmnych obilnín.

V roku 2007 zberové plochy obilnín a kukurice na Slovensku zaberali podľa definitívneho štatistického údaju rozlohu 784 tis. ha a boli vyššie o 7,0 %, čo je medziročný nárast o 51,6 tis. ha oproti roku 2006. Najväčší medziročný nárast zberových plôch o 25,4 tis. bol pri jačmeni. V percentuálnom vyjadrení bol najväčší, až takmer 66-percentný nárast plôch pri raži. Pšenica a kukurica sa zberali z väčšej plochy iba o 3,3 % a 4,2 % (+11,6 a +6,3 tis. ha) v porovnaní s rokom 2006.

Hektárové úrody obilnín a kukurice boli o 11,0 % (-0,44 t/ha) nižšie ako v roku 2006 a urodilo sa v priemere 3,56 t/ha zrnovín. Najväčší podiel na znížení hektárových úrod, ako dôsledok sucha, mal pokles úrod kukurice, a to až o 28,5 percenta (-1,58 t/ha).

Produkcia obilnín (pšenica, jačmeň a raž) v roku 2007 sa síce medziročne zvýšila o 2,7 %, 2,8 % a 80,1 %, ale kukurice sa urodilo menej až o 25,6 % (-214,4 tis. t). A tak celková produkcia zrnovín bola nižšia oproti roku 2006 až o 135,6 tis. t (-4,6 %) a dosiahla úroveň iba 2,8 mil. ton. Z celkovej produkcie zrnín pripadalo: 1,4 mil. t na pšenicu, takmer 660 tis. t na jačmeň, iba 54 tis. t na raž a 624 tis. t na kukuricu.

Repky sa urodilo viac, ale slnečnice podstatne menej

Zatiaľ čo pri repke mali v roku 2007 zberové plochy, hektárové úrody a produkcia medziročne stúpajúci trend, pri slnečnici sme zaznamenali oproti roku 2006 pokles.

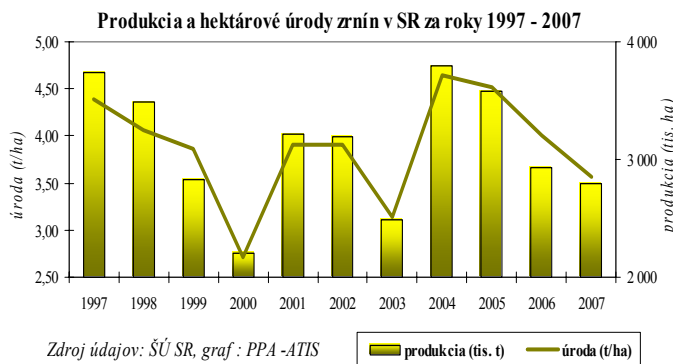
V roku 2007 pozberali producenti repku z plochy 146 tis. ha, resp. o 19,2 % (23,5 tis. ha) väčšej ako v roku 2006. Hektárová úroda repky bola v roku 2006 na úrovni 2,13 t/ha a medziročný nárast predstavuje len 0,5 % (0,01 t/ha). Rovnako aj produkcia repky medziročne prevýšila úrodu v roku 2006, a to až

Bilancia zrnovín a olejnin v SR v rokoch 2006 - 2007

Plodina		Zberová plocha	Hektárová úroda	Produkcia
		tis. ha	t/ha	tis. t
Pšenica	2006	349,1	3,85	1 342,7
	2007	360,7	3,82	1 379,6
	Vývoj v %	3,3	-0,8	2,7
Jačmeň	2006	184,5	3,48	641,8
	2007	209,9	3,14	659,6
	Vývoj v %	13,8	-9,8	2,8
Raž	2006	12,5	2,41	30,2
	2007	20,7	2,63	54,4
	Vývoj v %	65,6	9,1	80,1
Kukurica	2006	151,0	5,55	838,3
	2007	157,3	3,97	623,9
	Vývoj v %	4,2	-28,5	-25,6
Zrnoviny spolu*	2006	732,8	4,00	2 928,8
	2007	784,4	3,56	2 793,2
	Vývoj v %	7,0	-11,0	-4,6
Repka	2006	122,5	2,12	259,7
	2007	146,0	2,13	310,6
	Vývoj v %	19,2	0,5	19,6
Slnečnica	2006	108,8	2,10	228,6
	2007	64,7	2,05	132,7
	Vývoj v %	-40,5	-2,4	-42,0

Zdroj: ŠÚ SR

Pozn.: * vrátane ovsu, kukurice a ostatných obilnín



o 19,6 % (50,9 tis. ton) a vyšplhala sa na hodnotu 310,6 tis. ton.

V roku 2006 slnečnica bola pozberaná z plochy 108,8 tis. ha. V roku 2007 zaberala slnečnica rozlohu iba 64,7 tis. ha, čo predstavuje medziročný pokles až 40,5 % (-44,1 tis. ha). Hektárové úrody slnečnice medziročne poklesli o 2,4 % (z 2,10 t/ha na 2,05 t/ha). Produkcia slnečnice bola nižšia v porovnaní s rokom 2006 až o takmer 96 tis. ton (-42,0 %) a dosiahla úroveň 133 tis. ton.

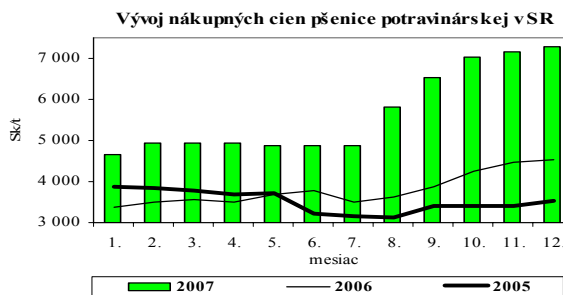
Ceny obilnín boli vysoko nad úrovňou predchádzajúcich rokov

Počas roka 2007 bol slovenský trh s obilninami ovplyvňovaný najmä situáciou na svetovom trhu. Už z prvých odhadov produkcie obilnín v roku 2007 bolo zrejmé, že dopyt po obilninách bude prevyšovať ponuku. Z posledných ôsmich európskych žatiev až šesť bolo podpriemerných. V Európe klesli zásoby obilnín, čo pocítilo aj Slovensko. Ponuka potravinárskych a kŕmnych obilnín bola nízka, odbyť bol aktívny a veľmi rýchlo sa mienili na trhu. V hospodárskom roku 2006/07 Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA) neuskutočnila nijaký intervenčný nákup obilnín, nakoľko ceny obilnín na trhu výrazne prevyšovali intervenčnú cenu 101,31 €/t. Vysoký dopyt po obilninách nielen zo strany domácich, ale aj zahraničných spracovateľov a obchodníkov spôsoboval posilnenie cien od producentov.

Napriek tomu, že v roku 2007 na Slovensku nákupné ceny (NC) kŕmnej pšenice a jačmeňa dosiahli vysokú úroveň 147,3 €/t a 138,7 €/t, zaostávali za cenami v okolitých krajinách. Naopak, nepatrne vyššie NC sme mali pri potravinárskej raži (175,3 €/t) a pri pšenici na potravinárske účely (167,8 €/t), okrem Nemecka a Poľska. Zvýšenie cien obilnín v okolitých štátoch sa tiež prejavilo na vývoji nákupných cien na Slovensku. Počas celého roka 2007 boli v SR nákupné ceny všetkých obilnín vysoko nad úrovňou cien predchádzajúcich rokov. Príčinou vysokých cien obilnín boli najmä nízke svetové zásoby, rastúca spotreba obilnín a zvýšený dopyt po obilninách a kukurici ako alternatívnych zdrojoch energie.

Priemerné NC **potravinárskych obilnín** (pšenica a raž) za rok 2007 vzrástli oproti roku 2006 až o 48,4 a 54,6 % a dosiahli tak úroveň 5 700,- a 5 990,- Sk/t. Počas prvých 7 mesiacov sa priemerné NC pšenice na potravinárske účely držali

pod úrovňou 5 000,- Sk/t a pohybovali sa v cenovom rozpätí od 4 654,- do 4 948,- Sk/t. Od augusta začala cena pšenice rásť od 5 810,- Sk/t a plynulý, vzostupný trend si udržala až do konca



roka, kedy sa jej priemerná NC vyšplhala až na maximálnu výšku 7 353,- Sk/t. Najnižšie NC potravinárskej pšenice boli v prvom polroku, kedy ju záujemcovia nakupovali iba o 1 176,- Sk/t až 1 462,- Sk/t drahšie ako v rovnakom období roka 2006. Najväčší medziročný nárast NC až takmer 121-percentný sme zaznamenali pri raži vo februári a pri pšenici v septembri (68,1 %).

Podobný trend vo vývoji nákupných cien sme zaznamenali aj pri **kŕmnych obilninách**. Priemerné NC pšenice a jačmeňa prudko posilnili v porovnaní s rokom 2006, a to v priemere o 55,5 percenta a 43,4 % a dosiahli tak úroveň 5 058,- a 4 640,- Sk/t. Najvýhodnejšie nákupné ceny pre obchodníkov a spracovateľov jačmeňa boli v prvom štvrtroku (od 3 308,- do 3 876,- Sk/t) a pšenica sa najviac oplatila nakupovať od producentov v januári (3 775,- Sk/t). Najviac museli zaplatiť pestovateľom kŕmnej pšenice a jačmeňa obchodníci a spracovatelia v decembri (6 800,- Sk/t a 6 250,- Sk/t), kedy sme zaznamenali najväčší medziročný nárast cien (69,7 a 76,1 %).

Nákupné ceny obilnín od producentov

Sk/t

Mesiac	Pšenica potravinárska			Raž potravinárska			Pšenica kŕmna			Jačmeň kŕmny		
	2006	2007	Vývoj (%)	2006	2007	Vývoj (%)	2006	2007	Vývoj (%)	2006	2007	Vývoj (%)
1.	3 365	4 654	38,3	2 872	5 675	97,6	3 182	3 775	18,6	2 839	3 723	31,1
2.	3 501	4 943	41,2	2 910	6 430	120,9	2 964	4 444	49,9	2 861	3 308	15,6
3.	3 576	4 933	38,0	3 057	6 468	111,6	3 085	4 235	37,3	3 087	3 876	25,6
4.	3 486	4 948	41,9	3 278	6 223	89,8	2 906	4 036	38,9	3 212	4 432	38,0
5.	3 703	4 879	31,8	3 140	5 639	79,6	3 083	4 740	53,7	3 340	3 976	19,0
6.	3 768	4 873	29,3	3 640	5 633	54,7	3 107	4 362	40,4	3 183	4 095	28,7
7.	3 496	4 872	39,4	3 560	5 493	54,3	2 864	4 388	53,2	3 081	4 530	49,9
8.	3 613	5 810	60,8	3 697	5 914	60,0	3 137	4 974	58,6	3 120	4 669	49,6
9.	3 880	6 523	68,1	3 786	5 938	56,9	3 338	5 545	66,1	3 368	5 400	60,3
10.	4 235	7 039	66,2	4 518	4 846	7,2	3 789	6 112	61,3	3 610	6 128	69,7
11.	4 484	7 171	59,9	4 972	6 540	31,5	4 021	6 561	63,2	3 796	5 716	50,6
12.	4 524	7 353	62,5	4 554	6 500	42,7	4 007	6 800	69,7	3 549	6 250	76,1
Priem. roka	3 840	5 700	48,4	3 874	5 990	54,6	3 253	5 058	55,5	3 235	4 640	43,4

Zdroj: PPA – ATIS

Nákupná cena kukurice na historickom maxime

Nákupné ceny kukurice kŕmnej v Sk/t

Mesiac	2006	2007	Vývoj (%)
1.	3 046	4 243	39,3
2.	3 185	4 350	36,6
3.	3 383	4 317	27,6
4.	3 416	4 485	31,3
5.	3 463	4 263	23,1
6.	3 628	4 488	23,7
7.	3 468	4 600	32,6
8.	3 611	4 800	32,9
9.	3 923	5 613	43,1
10.	3 995	7 671	92,0
11.	4 095	7 311	78,5
12.	4 215	7 312	73,5
Priem. roka	3 620	5 476	51,2

Zdroj: PPA – ATIS

V roku 2007 bola na Slovensku priemerná NC kukurice na úrovni 156,8 €/t, čo je najnižšia cena v porovnaní s okolitými krajinami. Obrovský záujem o kukuricu zdvihol jej nákupnú cenu v SR na historické maximum (7 671,- Sk/t), na ktoré sa dostala hneď pri prvých nákupoch v októbri. Počas celého roka boli v SR priemerné nákupné ceny kukurice vysoko nad úrovňou cien roka 2006. Priemerná nákupná cena kukurice medziročne posilnila až o 51,2 % (z 3 620,- Sk/t v roku 2006 na úroveň 5 476,- Sk/t). Najvyššie, až 92-percentné (+3 676,- Sk/t) medziročné posilnenie ceny kukurice bolo v októbri 2007. Naopak, za najvýhodnejšiu cenu (4 243,- Sk/t), nakupovali záujemcovia kukuricu na kŕmne účely v januári, kedy sa predávala od producentov o 1 197,- Sk/t drahšie ako v rovnakom období roka 2006.

Ceny repky a slnečnice reagovali na aktuálnu situáciu na trhu

V roku 2007 nákupné ceny repky a slnečnice dosiahli úroveň 246,3 €/t a 263,7 €/t a boli podstatne nižšie ako ceny v okolitých krajinách. Zvýšený záujem o repku a slnečnicu zo strany domácich i zahraničných obchodníkov rapídne dvíhal ich ceny a ich nákupné ceny sa až na pár výkyvov zvyšovali počas celého roka 2007.

Priemerná nákupná cena repky za rok 2007 medziročne vzrástla z 8 076,- Sk/t na úroveň 8 253,- Sk/t, čo predstavuje nárast ceny o 2,2 % (177,- Sk/t). Maximálnu výšku 9 100,- Sk/t dosiahla v máji, naopak, najnižšia nákupná cena (7 932,- Sk/t) bola v júni.

V prvých 8 mesiacoch roka 2007 boli priemerné nákupné ceny slnečnice pomerne nízke a záujemcovia ju nakupovali od producentov v cenovom rozpätí od 6 997,- do 7 390,- Sk/t. Od septembra, kedy sa začal nákup slnečnice z úrody 2007, ceny prudko vyskočili a do konca roka si udržiavali plynulý stúpajúci trend. Za posledné 4 mesiace ceny slnečnice medziročne posilňovali od 55,5 % v septembri až do 78,8 % v decembri. Priemerná nákupná cena slnečnice medziročne posilnila až o 32,6 % na 9 249,- Sk/t. Najlacnej-

šie nakupovali slnečnicu obchodníci a spracovatelia v januári (po 6 997,- Sk/t). Naopak, počas decembra bola cena najvyššia a od producentov sa 1 tona slnečnice predávala za priemernú cenu až 12 547,- Sk.

Nákupné ceny repky a slnečnice v Sk/t

Mesiac	Repka			Slnečnica		
	2006	2007	Vývoj (%)	2006	2007	Vývoj (%)
1.	6 600	8 589	30,1	6 850	6 997	2,1
2.	6 000	-	-	7 225	7 022	-2,8
3.	-	-	-	7 162	7 204	0,6
4.	-	-	-	6 856	7 300	6,5
5.	-	9 100	-	6 850	7 207	5,2
6.	7 100	7 932	11,7	-	7 390	-
7.	7 995	8 112	1,5	-	-	-
8.	8 258	8 218	-0,5	-	7 300	-
9.	8 090	8 303	2,6	6 967	10 833	55,5
10.	7 922	8 173	3,2	6 974	11 507	65,0
11.	7 992	8 170	2,2	6 996	11 965	71,0
12.	8 543	-	-	7 016	12 547	78,8
Priem. roka	8 076	8 253	2,2	6 973	9 249	32,6

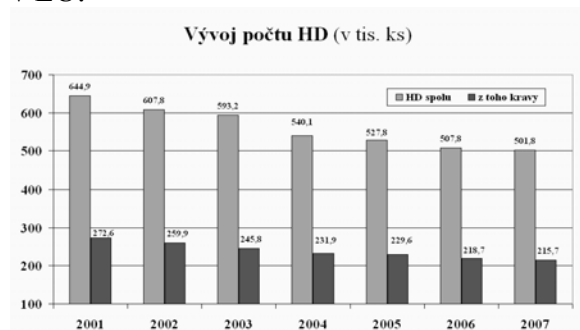
Zdroj: PPA – ATIS

Očakávaný vývoj v roku 2007

Do žatvy roka 2008 bude ponuka obilnín, kukurice, repky a slnečnice v celej EÚ podstatne nižšia ako dopyt a naďalej prevládajú očakávania rastu cien. Ďalší vývoj cien neovplyvňujú slovenskí roľníci, ale veľký trh EÚ, ktorý reaguje na svetové ceny, ktoré sú už teraz vysoké. Vývoj cien zrnín na potravinárske a kŕmne účely v druhom polroku sa bude odvíjať od ponuky na trhu, ktorú môžu ovplyvniť výkyvy počasia alebo poškodenie porastov.

Trh s jatočným dobytkom a mäsom v roku 2007

Slovenský trh s jatočným hovädzím dobytkom bol počas minulého roka ovplyvňovaný najmä situáciou na spoločnom trhu v EÚ.



Graf: PPA - ATIS

Vo vývoji počtu hovädzieho dobytku sa ne-

podarilo zastaviť úbytok počtu zvierat. Ku koncu roka 2007 klesli počty hovädzieho dobytku spolu na 501,8 tis. ks, čo je v porovnaní s decembrom 2006 mierne zníženie o 1,2 % (-6,0 tis. ks). Počet kráv sa znížil o 1,4 % a dosiahol ku koncu roka 2007 spolu 215,7 tis. ks (-3,0 tis. ks). Na konci decembra 2007 sa počet dojčiacich kráv stabilizoval na 34,8 tis. ks, čo je o 9,8 % nad úrovňou roka 2006. V porovnaní s konečným stavom v roku 2006 sa nezmenil počet jatočného dobytku na konci roka 2007.

Celkový počet hovädzieho dobytku na Slovensku v porovnaní s rokom 1989 klesol ku koncu roka 2007 už o takmer 1,1 mil. ks.

Vývoj predaja jatočného HD

	2004	2005	2006	2007	2005/2004	2006/2005	2007/2006
	v tis. ks				Vývoj v %		
Býky	50,5	42,3	34,3	36,2	-16,2	-18,9	5,5
Kravy	65,6	56,0	58,2	54,1	-14,6	3,9	-7,0
Jalovice	23,2	14,5	13,9	11,1	-37,5	-4,1	-20,1
Mladý HD	-	-	4,5	4,3	-	-	-4,4
HD spolu	139,3	112,8	110,9	105,7	-19,0	-1,7	-4,7

Zdroj: ŠÚ SR

Celkový predaj jatočného hovädzieho dobytku v minulom roku dosiahol najnižšiu úroveň za posledných šesť rokov a v porovnaní s rokom 2006 sa znížil o 4,7 % s počtom 105,7 tis. ks (50,9 tis. t). Pokles predaja bol zaznamenaný vo všetkých kategóriách do-

bytku okrem býkov. Najväčší percentuálny prepád nákupu bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom pri jatočných jaloviciach (-20,1 percenta) s celkovým predaným množstvom 11,1 tis. ks (4,6 tis. t). Výrazne sa tiež znížil predaj jatočných kráv (7,0 %).

Prepad nákupných cien jatočného dobytku

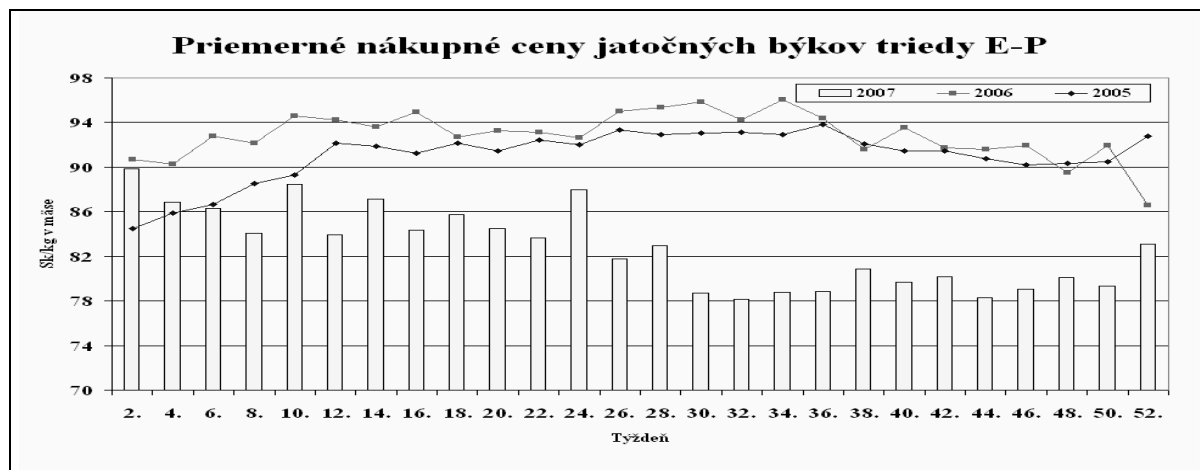
Nákupné ceny jatočného hovädzieho dobytku po výraznom oživení v roku 2005 a miernom poklese v roku 2006 sa počas minulého roka prepadli. Oproti roku 2006 stúpila iba nákupná cena jatočných teliat (12,5 %),

čo bolo zapríčinené zvýšeným záujmom o teľatá a ich nižšou hmotnosťou pri predaji. Najviac sa prepadla priemerná nákupná cena býkov (-11,0 %). Cena sa znížila pri kravách (-4,9 %) a jaloviciach (-7,4 %).

Vývoj priemerných nákupných cien jatočného HD

	2004	2005	2006	2007	2005/2004	2006/2005	2007/2006
	Sk/kg živej hmotnosti				Vývoj v %		
Býky E-P	45,45	49,80	51,07	45,47	9,6	2,6	-11,0
Kravy E-P	26,73	31,94	30,85	29,35	19,5	-3,4	-4,9
Jalovice E-P	30,34	34,18	33,63	31,14	12,7	-1,6	-7,4
Teľatá	48,06	59,31	38,74	43,58	23,4	-34,7	12,5

Zdroj: PPA - ATIS



Graf: PPA - ATIS

Nákupná cena jatočných býkov tr. E-P mala klesajúcu tendenciu až do 32. týždňa. V 1. a 2. štvrtroku boli ceny rozkolísané s klesajúcim trendom, ďalší vývoj cien bol už plynulejší. Maximálnu výšku dosiahla už v 2. týždni (89,83 Sk/kg j. hm.). Potom rapídne klesla až do konca roka sa držala v rozmedzí 78,- až 83,- Sk/kg j. hm. Znížením dopytu v druhom polroku dosiahla aj svoje minimum v 45. týždni (77,98 Sk/kg j. hm.). Pri kravách tr. E-P bol vývoj nákupnej ceny rozmanitý počas celého roka 2006. Prejavilo sa to aj tým, že počas 7 týždňov sme zaznamenali cenu maximálnu (24. týždeň: 59,71 Sk/kg j. hm.) aj minimálnu (31. týždeň: 53,36 Sk/kg j. hm.). Pri jatočných jaloviciach mala ich cena tradične nevyrovnaný vývoj s veľkými

výkyvmi. Najvyššiu úroveň dosiahla v 23. týždni (63,39 Sk/kg j. hm.) a najnižšiu v 48. týždni (51,74 Sk/kg j. hm.).

V porovnaní s priemernými cenami v EÚ nákupné ceny jatočného dobytku na Slovensku sú stále nižšie. Priemerná nákupná cena najviac zaostáva za priemerom EÚ pri jaloviciach a to až o 42,1 %. Pri býkoch je priemerná cena nižšia o 17,8 % a pri kravách o 22,2 percenta. Nad priemerom EÚ (+0,8 %) bola iba nákupná cena býkov starších ako dva roky. Výrazne vyššie nákupné ceny oproti Slovensku boli v Grécku, Portugalsku a na Malte, naopak nižšie boli v pobaltských štátoch, Bulharsku, Maďarsku, Poľsku a v Rumunsku.

Vývoj priemerných odbytových cien mäsa z kráv

	2004	2005	2006	2007	2005/2004	2006/2005	2007/2006
	Sk/kg				Vývoj v %		
Štvrť predná	56,94	69,66	66,54	66,01	22,3	-4,5	-0,8
Štvrť zadná	104,55	119,64	127,92	122,49	14,4	6,9	-4,2
Predné s kosťou	135,6	144,88	152,08	145,78	6,8	5,0	-4,1
Predné bez kosti	63,96	72,43	77,57	67,75	13,2	7,1	-12,7
Zadné bez kosti	72,13	84,75	89,44	86,52	17,5	5,5	-3,3
Sviečková	292,3	395,14	425,72	450,72	35,2	7,7	5,9

Zdroj: PPA - ATIS

Očakávaný vývoj v roku 2008

Produkcia hovädzieho a teľacieho mäsa v EÚ v roku 2008 pravdepodobne klesne, pretože sa znižuje rentabilita chovu jatočného dobytku a znižujú sa ich počty. Náklady na krmivá sa v roku 2007 značne zvýšili, ale nákupné ceny jatočného dobytku, najmä býkov sa znížili. Tento vývoj utlmuje záujem chovateľov o zvyšovanie počtu zvierat a pravdepodobne ovplyvní aj Slovensko, kde sa môže produkcia znížiť až o 1 %.

Trh s jatočnými ošípanými a bravčovým mäsom v roku 2007

Z pohľadu nákupných cien bol rok 2007 pre chovateľov ošípaných tragický, pretože priemerné ročné nákupné ceny výrazne klesli. Problémy s odbytom mäsa pretrvávali aj v roku 2007, hlavne kvôli nízkej kúpyschopnosti obyvateľstva. V dôsledku toho došlo v minulom roku k ďalšiemu poklesu obytových cien bravčového mäsa.

V minulom roku klesol počet ošípaných, aj prasníc

Stavy ošípaných boli v roku 2007 rekordne najnižšie. Na konci roka sa chovalo v SR 951,9 tis. ks, čo predstavuje pokles až o 13,8 % (152,9 tis. ks) oproti roku 2006 a dokonca až o 17,2 % (197,4 tis. ks) menej ako v roku 2004.

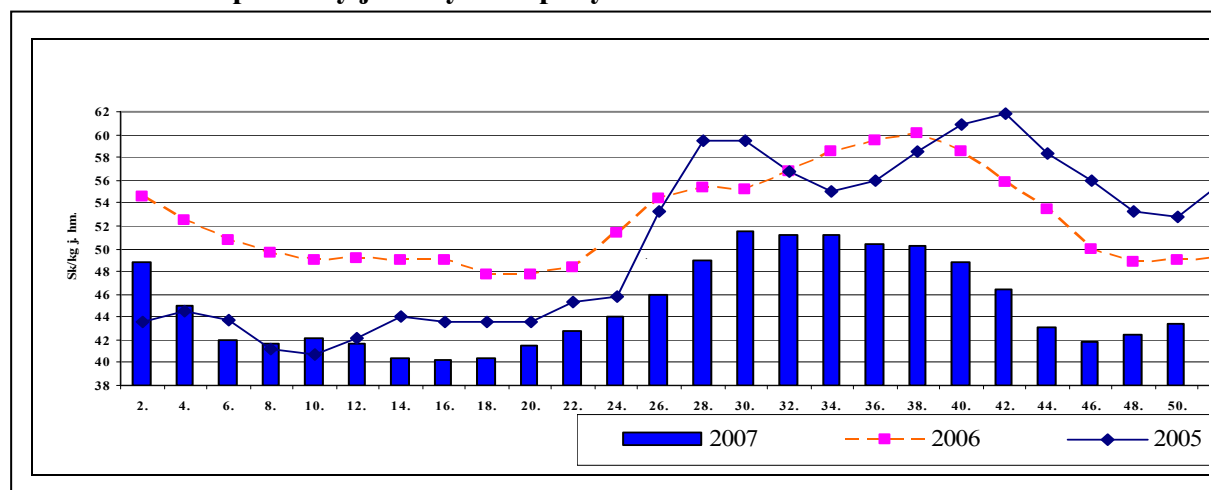
Stavy prasníc sa ku koncu roku 2007 znížili na úroveň 62 tis. ks, čo znamená pokles o 19,4 % (14,9 tis. ks) v porovnaní s rokom 2006 a o 24,6 % (20,2 tis. ks) oproti roku 2004.

Počet ošípaných a prasníc v SR

Druh	Počty				Vývoj			
	2004	2005	2006	2007	2007/06	2006/05	2005/04	2007/04
	tis. ks				%			
Ošípané	1 149,3	1 108,3	1 104,8	951,9	-13,8	-0,3	-3,6	-17,2
Prasnice	82,2	79,5	76,9	62,0	-19,4	-3,3	-3,3	-24,6

Zdroj: ŠÚ SR

Priemerné nákupné ceny jatočných ošípaných



Vývoj nákupných cien jatočných ošípaných v rokoch 2004 - 2007

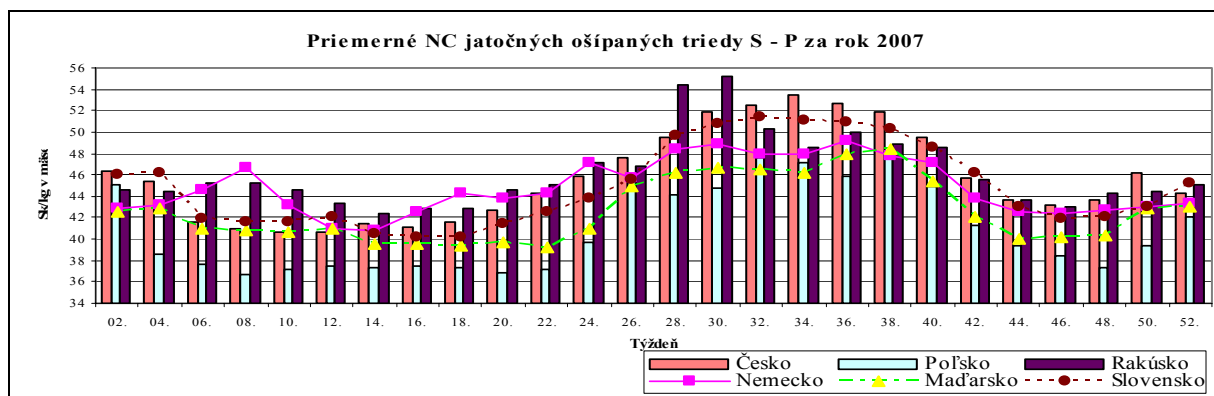
	2004	2005	2006	2007	2007/06	2006/05	2005/04
	Sk/kg živej hmotnosti				Vývoj v %		
Trieda S	40,90	43,39	42,05	36,48	-13,2	-3,1	6,1
Trieda E	41,37	43,11	41,82	36,10	-13,7	-3,0	4,2
Trieda U	38,77	41,71	40,32	34,83	-13,6	-3,3	7,6
Trieda R	35,48	39,56	38,37	33,32	-13,2	-3,0	11,5
Trieda O	33,02	36,48	36,52	32,38	-11,3	0,1	10,5
Trieda P	26,82	32,62	34,22	32,15	-6,0	4,9	21,6
Triedy S - P	39,86	42,51	41,35	35,79	-13,4	-2,7	6,6

Zdroj: PPA - ATIS

Priemerné nákupné ceny jatočných ošípaných sa v triede S - P v roku 2007 vyvíjali nerovnomerne, boli však po celý rok pod úrovňou roku 2006 a takmer po celý rok pod úrovňou roku 2005 (okrem obdobia od 2. do 10. týždňa bez 6. týždňa roku 2005). Priemerná cena dosiahla v roku 2007 svoje maximum v 30. týždni, kedy sa

nachádzala na úrovni 51,56 Sk/kg j. hm. (40,92 Sk/kg ž. hm.) a minimum v 16. týždni, kedy bola na úrovni 40,20 Sk/kg j. hm. (31,90 Sk/kg ž. hm.). Priemerné ceny klesli od 6,0 % (v triede P) až do 13,7 % (v triede E). Priemerná ročná cena ošípaných v triede S - P za rok 2007 oslabila až o 13,4 % na 35,79 Sk/kg ž. hm.

Porovnanie priemerných nákupných cien v SR s vybranými krajinami



Grafy: PPA – ATIS

Odbytové ceny bravčového mäsa

Odbytové ceny sa v roku 2007 oproti roku 2006 v dôsledku nízkeho odbytu výrazne znížili. Ceny v minulom roku oslabili v rozpätí od -6,7 % (bravčové karé s kosťou) až do -12,5% (bravčové stehno s kosťou a kolenom).

Priemerné odbytové ceny mäsa a mäsových výrobkov v rokoch 2003 - 2007

	2003	2004	2005	2006	2007	07/06	06/05
	Sk/kg					Vývoj v %	
Bravč. polovica	61,43	58,04	61,59	59,51	53,41	-10,3	-3,4
Bravč. stehno s kosťou	110,98	107,46	82,23	84,04	73,57	-12,5	2,2
Bravč. karé s kosťou	120,19	117,89	114,62	112,51	104,94	-6,7	-1,8
Bravč. krkovička s kosťou	101,82	99,54	91,48	92,55	85,82	-7,3	1,2
Bravč. bôčik s kosťou	70,84	69,44	68,02	68,65	62,88	-8,4	0,9
Bravč. stehno bez kosti	134,09	129,81	116,93	115,03	105,94	-7,9	-1,6
Bravč. plece bez kosti	121,73	118,90	95,39	96,59	85,84	-11,1	1,3

Zdroj: PPA – ATIS

Zahraničný obchod s ošípanými a bravčovým mäsom

V minulom roku sa za 11 mesiacov vyviezlo až o 45,7 % viac ošípaných ako v rovnakom období 2006. V období január až november sa zo Slovenska vyviezli ošípané za 688,3 mil. Sk, a to do Maďarska (60,6 %), Španielska (14,0 percenta), Rakúska (9,0 %) a do ČR (8,8 %), zatiaľ čo v rovnakom období 2006 to bolo za 466,5 mil. Sk. Za celý rok 2006 to bolo 524,9 mil. Sk. Za 11 mesiacov minulého roku sa doviezli ošípané v hodnote 536,1 mil. Sk, a to hlavne z ČR (34,3 %), Holandska (6,2 %) a z Poľska (5,9 %), kým v rovnakom období

2006 to bolo v hodnote 719,0 mil. Sk. Import za celý rok 2006 dosiahol 767,1 mil. Sk.

V období január až november sa doviezlo na Slovensko bravčové mäso v hodnote 3,2 mld. Sk, čo je pokles o 4,0 % oproti rovnakému obdobiu 2006 (3,3 mld. Sk). V roku 2006 sa importovalo mäso v hodnote 3,6 mld. Sk. Za prvých 11 mesiacov 2007 sa zo SR vyviezlo mäso za 569,0 mil. Sk. V rovnakom období roka 2006 to bolo 685,9 mil. korún (-17,0 %). Počas celého roka 2006 sa zo Slovenska exportovalo mäso v hodnote 751,8 mil. Sk.

Očakávaný vývoj v roku 2008

Na trhu ošípaných očakávame ďalšie zníženie počtov ošípaných v dôsledku neustáleho znižovania počtu prasníc. Na trhu sa prejavuje nedostatok ošípaných z domácej produkcie, ale trh je zásobený bravčovým mäsom z dovozu. Od začiatku roka 2008 zaznamenávame mierne vyššie nákupné ceny ošípaných ako v rovnakom období predchádzajúceho roka. Prudší rast nákupných cien ošípaných sa očakáva až koncom prvého polroka resp. v II. polroku 2008. V dôsledku vysokých cien vstupov a silnejúcej slovenskej koruny nie je produkcia ošípaných nekonkurencieschopná a pokračuje pokles počtu chovov ošípaných. Na nízku úroveň nákupných cien má vplyv aj veľmi slabý odbyt a značná závislosť spracovateľov od predaja na domacom trhu obchodným reťazcom, kde sú tlačení k znižovaniu cien výrobkov a tým aj ich kvality, čo vyúsťuje do znižovania spotreby a teda vlastne klesá dopyt.

Trh s jatočnými ovcami, jahňatami a ovčím a jahňacím mäsom v roku 2007

Od roka 2006 sa počty oviec zvyšujú. Na konci roka 2007 vzrástli počty oviec o 4,4 %, resp. o 14,6 tis. ks oviec na 347,2 tis. ks. Počet bahníc sa od roku 2003 zvyšoval, ale v roku 2006 došlo k obratu a počet bahníc sa znížil. V roku 2007 sa znovu zvýšil počet bahníc, a to o 0,9 %, resp. 2,1 tis. ks na 231,1 tis. ks.

Nákupné ceny jatočných jahniat mali v roku 2007 podobný trend ako v roku 2006. Priemerné ročné ceny jatočných jahniat sa v roku 2007 oproti roku 2006 znížili až o 11,5 % na 166,23 Sk/kg j. hm v dôsledku

skorého nástupu Veľkej noci, takže jahňatá dosahovali nižšiu hmotnosť. Nákupná cena jatočných oviec triedy C (nad 12 mesiacov) sa v minulom roku oproti roku 2006 zvýšila o 6,1 % na 48,02 Sk/kg j. hm.

Spotreba jahňacieho a ovčieho mäsa je z roka na rok nižšia. Kým v roku 2005 dosiahla úroveň 0,14 kg na obyvateľa za rok, na rok 2006 a 2007 odhadujú spotrebu na úrovni iba 0,09 kg na obyvateľa za rok. Z toho dôvodu naši producenti a spracovatelia uprednostňujú vývoz jahniat a oviec alebo jahňacieho a ovčieho mäsa.

Vývoj priemerných nákupných cien jatočných oviec

	2004	2005	2006	2007	2005/2004	2006/2005	2007/2006
	Sk/kg jatočnej hmotnosti				%		
Ovce triedy C	37,90	41,78	45,26	48,02	10,2	8,3	6,1
Jahňatá	157,83	189,21	187,81	166,23	19,9	-0,7	-11,5

Zdroj: PPA – ATIS

V minulom roku sa za 11 mesiacov vyviezlo až o 45,7 % menej jahniat do jedného roka ako v rovnakom období 2006. V období január až november sa zo Slovenska vyviezli jahňatá za 28,9 mil. Sk, a to do Talianska (69,7 %), Španielska (27,1 %), Grécka (2,4 percenta) a do Maďarska (0,7 %), kým v rovnakom období 2006 to bolo v hodnote 53,2 mil. Sk. Za celý rok 2006 sa exportovali jahňatá v hodnote 55,0 mil. Sk. Za 11 mesiacov minulého roku sa doviezli iba jahňatá do 1 roku v hodnote 18,0 tis. Sk.

Zahraničný obchod s jahňacím a ovčím mäsom sa nevyvíjal pozitívne, pretože dovoz sa zvýšil a vývoz sa, naopak, znížil. Za obdo-

bie január až november sa doviezlo na Slovensko ovčie a jahňacie mäso v hodnote 8,1 mil. Sk, čo je nárast až o 44,5 % oproti rovnakému obdobiu 2006 (5,6 mil. Sk). Za celý rok 2006 sa importovalo mäso v hodnote 6,4 mil. Sk. Za prvých 11 mesiacov 2007 sa zo SR vyviezlo mäso za 88,7 mil. Sk. V rovnakom období roka 2006 to bolo 111,6 mil. korún (-20,5 %). Počas celého roka 2006 sa zo Slovenska exportovalo mäso v hodnote 123,3 mil. Sk.

Pozitívne však je, že pri zahraničnom obchode s jahňatami, ovcami a jahňacím a ovčím mäsom sa, ako pri málo komoditách, dosiahlo kladné saldo.

Očakávaný vývoj v roku 2008

Trh s jahňatami a ovcami, ako aj s jahňacím a ovčím mäsom možno považovať za relatívne stabilný, pretože cena sa vyvíja rovnako v jednotlivých rokoch a najvýraznejšie zvýšenie možno pozorovať na jar v marci a apríli a na konci roka hlavne v decembri, kedy je veľký dopyt po jahňatách a jahňacom mäse najmä zo zahraničia a to bude charakteristické aj pre rok 2008. Keďže sa v roku 2007 zvýšil počet oviec a bahníc a spotreba naďalej klesá, možno predpokladať rast vývozu živých zvierat ako aj mäsa.

Trh so zeleninou v roku 2007
Vývoj cien vybraných druhov zeleniny

V roku 2007 sa úroda zeleniny opäť znížila podobne ako v roku 2006. Produkcia domácej zeleniny na ornej pôde bola 99 140 t, čo bolo o 29,0 % menej ako v roku 2006 (139 850 t). Ceny od výrobcov sa však aj napriek poklesu produkcie a dobrému odbytú znížili. Priemerné ceny koreňovej zeleniny (mrkvy a petržlenu) boli po celý rok nižšie (o -11,8 % a o -14,7 %), ale nedostali sa až pod úroveň z roku 2005, kedy sa pestovateľské plochy drasticky znížili. Priemerná cena bielej hlávkovej kapusty od pestovateľov sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom znížila o 6,6 % (-6,0 % v roku 2005).

Veľmi dobrý odbyt mala plodová zelenina, a napriek tomu sa vplyvom dovozov cena rajčiakov v porovnaní s rokom 2006 znížila o 10,6 % (a bola aj o 10,5 % nižšia ako v roku 2005). V celoročnom porovnaní sa výraznejšie zvýšili len priemerné ceny papriky, uhoriek a cibule (+7,1 %, 8,0 a 9,0 %), ktorých bolo v sezóne vďaka nepriaznivým klimatickým podmienkam menej.

Odbytové ceny zeleniny z importu klesli od -17,5 % do -61,2 %, pričom najviac padla cena koreňovej zeleniny.

Nákupné ceny zeleniny od producentov
I. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2007			2006	Vývoj 2007/2006	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Mrkva poľná	4,25	11,00	6,14	6,96	-0,82	-11,8
Petržlen poľný	15,00	23,00	17,40	20,39	-2,99	-14,7
Kapusta hláv. biela	3,67	10,00	5,66	6,06	-0,40	-6,6
Rajčiaky rýchlené	9,55	56,00	21,79	24,36	-2,57	-10,6
Paprika rýchlená	8,91	95,00	24,01	22,42	1,59	7,1
Uhorky šalátové	6,11	39,00	16,44	15,22	1,22	8,0
Cibuľa	7,00	14,00	9,47	8,69	0,78	9,0

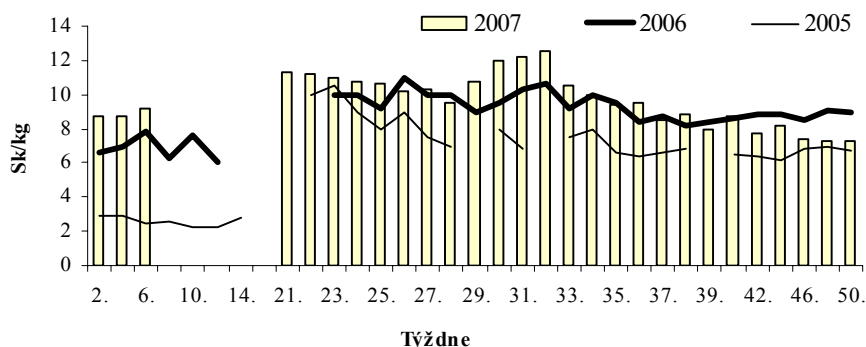
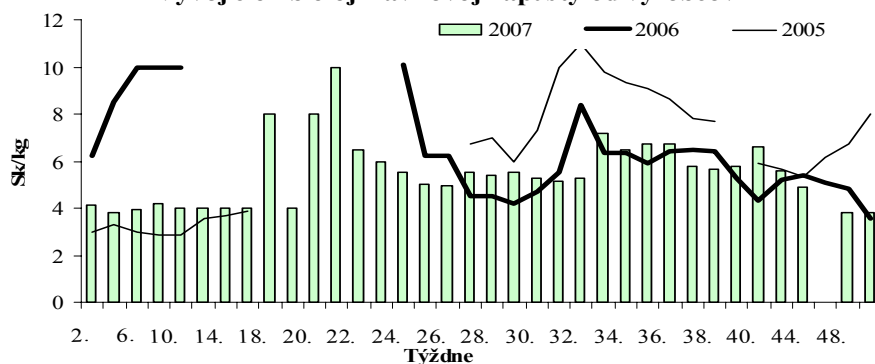
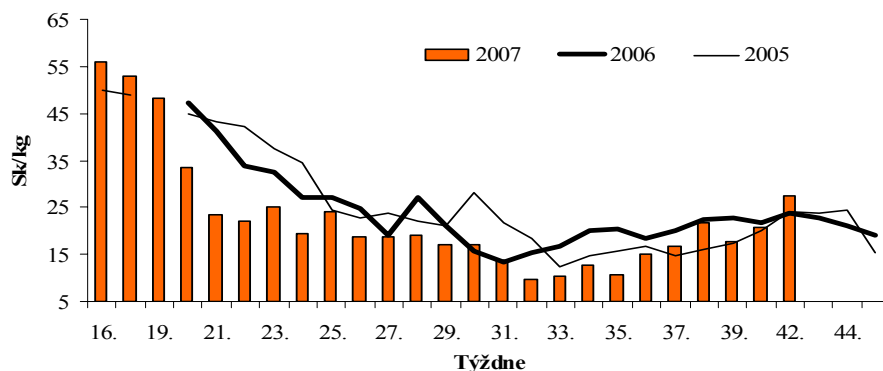
Odbytové ceny zeleniny z domácej produkcie
I. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2007			2006	Vývoj 2007/2006	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Mrkva poľná	4,20	14,67	10,55	11,22	-0,67	-6,0
Petržlen poľný	19,00	32,00	25,08	29,59	-4,51	-15,2
Kapusta hlávková biela	5,45	13,90	9,41	8,46	0,95	11,2
Rajčiaky rýchlené	14,67	73,00	29,69	39,00	-9,31	-23,9
Paprika rýchlená	14,80	105,00	32,07	32,56	-0,49	-1,5
Uhorky šalátové	12,60	65,00	23,44	19,57	3,87	19,8
Cibuľa	9,50	19,25	13,56	12,66	0,90	7,1

Odbytové ceny zeleniny z importu
I. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2007			2006	Vývoj 2007/2006	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Mrkva poľná	7,90	15,00	10,57	26,50	-15,93	-60,1
Petržlen poľný	18,90	33,00	25,25	65,00	-39,75	-61,2
Kapusta hlávková biela	5,40	17,90	9,58	18,90	-9,32	-49,3
Rajčiaky rýchlené	16,90	61,83	34,33	65,00	-30,67	-47,2
Paprika rýchlená	11,90	99,00	57,10	72,00	-14,90	-20,7
Uhorky šalátové	7,90	67,00	32,44	79,00	-46,56	-58,9
Cibuľa	8,90	20,90	13,61	16,50	-2,89	-17,5

Zdroj: PPA – ATIS

Vývoj cien cibule od výrobcov

Vývoj cien bielej hlávkovej kapusty od výrobcov

Vývoj cien rajčiakov od výrobcov


Grafy: PPA – ATIS

Očakávaný vývoj v roku 2008

V súvislosti so zvýšením cien poľnohospodárskych komodít v roku 2007 pestovatelia zeleniny dúfajú, že sa v roku 2008 zvýšia aj ceny zeleniny. V prípade, že ceny zeleniny nebudú kopírovať rast cien v rastlinnej výrobe z roku 2007, bude výhodnejšie prejsť na produkciu obilnín a olejnin a výroba zeleniny sa zníži ešte viac. Pretrvávajúce dovozy však pravdepodobne nedovolia ceny zeleniny výrazne zvýšiť.

Trh s ovocím 2007

Počasia ovplyvnilo celkovú úrodu ovocia takmer v celej Európe. Po miernej zime nastala nadpriemerne teplá jar, ale v apríli a najmä začiatkom mája neskoré mrazy zasiahli oblasť krajín strednej Európy a spôsobili obrovské škody v ovocných sadoch. Poškodené boli najmä jablone a kôstkoviny. K ďalšiemu zníženiu úrody ovocia došlo aj vplyvom letných horúčav a nedostatku vlhky.

Celková spotreba ovocia na Slovensku na jedného obyvateľa v roku 2006 medziročne stúpila o 2,7 % na 54 kg, ale nedosahuje odporúčanú dávku 96,7 kg. Najväčšou mierou sa na jej zvýšení podieľala spotreba južného ovocia o 15,9 % na 29,2 kg na obyvateľa. Spotreba čerstvého ovocia sa opäť mierne znížila o 1,1 % na 36,7 kg. Na spotrebe ovocia mierneho pásma sa podieľajú najmä jablká a ich spotreba má rastúcu tendenciu.

Podľa ÚKSÚP bola v roku 2007 celková výmera ovocných sádov 10 065 ha, čistá výmera sádov tvorí 8 945 ha a z toho 67 % sú intenzívne ovocné sady.

Produkcia ovocia v roku 2007 sa podľa ŠÚ SR odhaduje na 44 927 t, v porovnaní s rokom 2006 bola nižšia o 27,6 %.

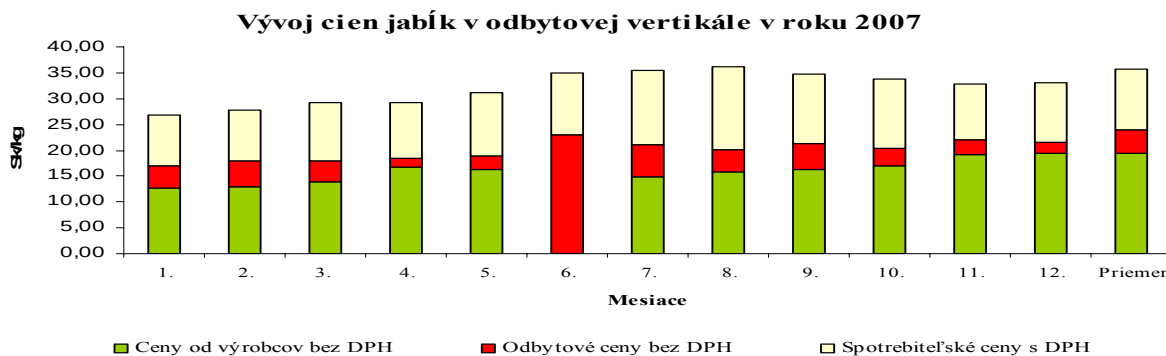
Vývoj cien jablák

Májový mráz zničil viac ako dve tretiny úrody jablák, pričom v niektorých oblastiach boli straty na úrode až 90 %. Podľa ÚKSÚP sa z odhadov vykonaných k 15. 9. 2007 predpokladá úroda jablák len 12 006 ton. Z odhadovanej domácej produkcie bolo ku 31. 10. 2007 v skladoch pestovateľov uskladnených podľa ÚKSÚP len 5 133 ton jablák (42,8 %) a ku dňu 31. 12. 2007 sa množstvo uskladnených jablák znížilo na 3 628 t. Najväčšie zastúpenie mala odroda Golden Delicious (1 506 t). Celková kapacita ovocných skladov v SR je pritom 38 821 t, z toho 17 335 ton je s riadenou atmosférou ULO, ktoré boli využitú v roku 2007 len na 11 %.

Ponuka domácich jablák na trhu bola v roku 2007 nižšia ako dopyt. Jablká rozličných odrôd s priemerom väčším ako 65 mm z úrody roku 2006 výrobcovia predávali v prvých

mesiacoch roka 2007 v priemere o 26,6 percenta drahšie ako v predchádzajúcom roku. Nákupné ceny letných jablák boli v roku 2007 v priemere o 10,9 % vyššie ako v roku 2006 (14,81 Sk/kg) a odbytové ceny stúpili o 10,3 percent na 19,21 Sk/kg. Ešte výraznejší nárast cien jablák sme zaznamenali po jesennom zbere úrody, keď nákupné ceny jablák od výrobcov vyskočili v porovnaní s rovnakým obdobím 2006 v priemere až o 47,6 % na 17,40 Sk/kg a odbytové ceny vzrástli v priemere o 20,3 % na 21,33 Sk/kg.

V súvislosti s nízkou úrodou jablák u nás a v okolitých štátoch, najmä v Poľsku bol zvýšený dopyt aj po priemyselných jablkách a ich priemerná nákupná cena medziročne posilnila o 13,9 %, pričom v jeseni dosiahla rekordnú úroveň 6,44 Sk/kg.



Graf: PPA-ATIS

Poznámka: odbytové ceny sú ceny domácich jablák z veľkoobchodov a z odbytových organizácií výrobcov, ceny v júni - výrobcovia už jablká nepredávali, v júli až septembri boli na trhu letné domáce jablká a v auguste a v septembri aj jesenné a zimné domáce jablká z novej úrody

Ceny vybraných odrôd jablák od pestovateľov
1. trieda v Sk/kg bez DPH

Jablká	2007			2006	Vývoj 2007/2006	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Letné >65 mm	12,61	15,97	14,81	13,35	1,46	10,9
Gala 65-70 mm	12,61	20,00	16,48	13,26	3,22	24,3
Golden Delicious >70	14,24	20,60	17,63	13,19	4,44	33,7
Idared > 70 mm	12,00	24,00	16,61	11,11	5,50	49,5
Jonagold > 70 mm	11,00	20,00	16,54	11,11	5,43	48,9
Jonagored > 70 mm	14,50	21,41	17,94	11,08	6,86	61,9

Zdroj: PPA – ATIS
Ceny vybraných druhov ovocia od pestovateľov
1. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2007			2006	Vývoj 2007/2006	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Čerešne	24,70	54,62	39,77	27,83	11,94	42,9
Višne	16,81	37,82	23,56	19,91	3,65	18,3
Marhule	19,28	25,34	22,17	17,17	5,00	29,1
Broskyne	18,49	22,28	20,28	16,72	3,56	21,3
Slivky	12,65	20,25	14,45	11,94	2,51	21,0
Ríbezle červené konzum.	10,08	25,00	18,69	23,95	-5,26	-22,0
Ríbezle čierne konzum.	12,31	35,29	21,49	22,57	-1,08	-4,8
Jahody konzumné	27,31	54,62	43,66	40,31	3,35	8,3
Hrušky	12,61	20,00	16,25	16,69	-0,44	-2,6
Hrozno stolové biele	15,00	18,50	17,16	15,11	2,05	13,6

Zdroj: PPA – ATIS
Ceny kôstkového a drobného ovocia

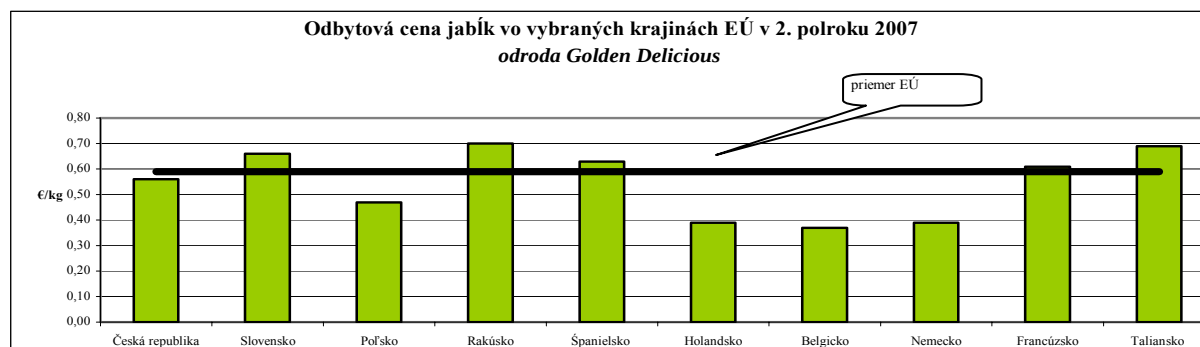
Úroda letného ovocia bola pod vplyvom neskorých mrazov a vysokých teplôt v lete nižšia ako v roku 2006. Zber ovocia sa začal o 2 týždne a pri broskyniach dokonca o 3 týždne skôr ako v roku 2006. V súvislosti so zníženou ponukou letných druhov domáceho ovocia boli ceny kôstkovín v porovnaní s rokom 2006 vyššie. Najvýraznejšie, až o 42,9 percenta stúpila nákupná cena čerešní, ktoré sú aj výborným vývozným artiklom. Pri višniach sa nákupná cena upevnila o 18,3 %. Vzrástla aj priemerná nákupná cena broskýň o 21,3 %, odbytová cena domácich broskýň sa zvýšila o 18,2 % a dovezené broskyne sa vo veľkoobchodoch predávali v priemere o 5,0 % drahšie ako v roku 2006. Niektorí pestovatelia broskýň mali však problémy s odbytom dôsledkom dovozu v období dozrievania domácej úrody. Cena nektáriniek z dovozu klesla o 2,0 %. Ponuka marhúľ bola nižšia ako dopyt, priemerná cena stúpila o 29,1 percenta, odbytová cena domácich marhúľ sa zvýšila o 30,3 %, marhule z dovozu sa predávali vo veľkoobchodoch o 5,7 % drahšie ako v roku 2006. V porovnaní s rokom 2006 priemerná cena konzumných sliviek od pestovateľov vzrástla o 21,0 %. Posilnili aj odbytové ceny domácich (+25,8 %), ako aj importovaných sliviek (+14,6 %). V súvislosti s nedostatkom spracovateľských kapacít veľa kvalitných sliviek skončilo v páleniciach za priemernú nákupnú cenu 9,11 Sk/kg, pričom spracovatelia nakupovali slivky na výrobu kompótov za priemernú cenu 9,38 Sk/kg. Priemerná cena jahôd od pestovateľov v porovnaní s rokom 2006 posilnila o 8,3 %. Veľmi rozšírený je zber jahôd priamo spotrebiteľmi, priemerná cena bola na úrovni 28,85 Sk/kg. Cena konzumných červených ríbezlí klesla o 22,0 % a čiernych o 4,8 percenta. Stolové hrozno pestovatelia predávali o 13,6 % drahšie ako v roku 2006 a vo veľkoobchode priemerná cena domáceho hrozna stúpila o 13,7 %, pričom cena hrozna z importu sa zvýšila o 7,0 %.

Odbytové ceny ovocia vypestovaného na Slovensku
1. trieda v Sk/kg bez DPH

Druh / cena	2007			2006	Vývoj 2007/2006	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Broskyne	17,00	35,00	25,45	21,54	3,91	18,2
Čerešne	24,00	80,00	47,46	49,28	-1,82	-3,7
Marhule	20,00	40,00	28,78	22,09	6,69	30,3
Slivky	13,00	27,50	20,15	16,02	4,13	25,8
Jablká Gala 65-70 mm	16,90	26,00	20,68	18,67	2,01	10,8
Golden Del. 65-70	13,90	29,00	21,06	18,39	2,67	14,5
Golden Del. > 70	19,90	29,00	23,71	22,42	1,29	5,8
Idared > 70	14,75	25,00	20,36	16,01	4,35	27,2
Jonagold > 70	16,90	25,00	21,35	20,93	0,42	2,0
Jonagored > 70	16,00	24,00	21,43	17,21	4,22	24,5
Hrozno stolové biele	18,90	30,00	24,63	21,67	2,96	13,7
Hrušky	19,00	41,00	24,54	24,21	0,33	1,4

Zdroj: PPA – ATIS
Odbytové ceny vybraných druhov ovocia z dovozu
1. trieda v Sk/kg bez DPH

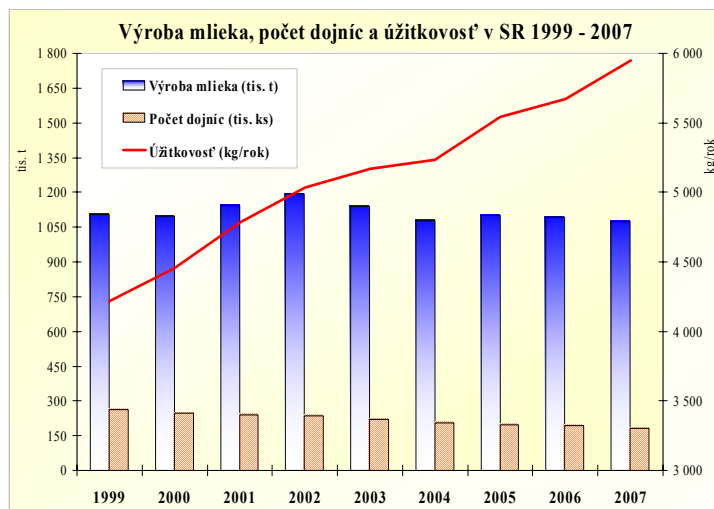
Druh / cena	2007			2006	Vývoj 2007/2006	
	minimálna	maximálna	priemerná	priemerná	v Sk/kg	v %
Broskyne	22,53	85,00	38,65	36,81	1,84	5,0
Marhule	33,25	61,90	44,69	42,27	2,42	5,7
Nektárinky	25,10	77,45	39,30	40,11	-0,81	-2,0
Slivky	15,90	81,00	40,21	35,09	5,12	14,6
Jablká Golden Delicious	14,90	33,00	23,59	22,46	1,13	5,0
Idared	12,00	32,90	20,82	20,11	0,71	3,5
Jonagold	9,50	29,50	21,48	21,70	-0,22	-1,0
Hrušky	18,90	65,00	30,17	33,19	-3,02	-9,1
Hrozno stolové biele	29,60	104,90	53,66	50,13	3,53	7,0

Zdroj: PPA – ATIS

Graf: PPA – ATIS
Očakávaný vývoj v roku 2008

Produkcia ovocia z produkčných sádov bude pri priaznivých poveternostných podmienkach vyššia ako v roku 2007, stále však nepokryje spotrebu Slovenska a budeme odkázaní dovážať aj ovocie mierneho pásma. Spotreba ovocia bude naďalej rásť. Zvýšiť spotrebu domáceho ovocia pomôže aj propagácia ovocia na školách, na ktorú môžu organizácie výrobcov čerpať prostriedky z operačných programov. Rovnako aj Národný program prevencie obezity bude klásť dôraz na zmenu stravovacích návykov a zvýšenú konzumáciu ovocia už od útleho veku detí. Ceny domáceho ovocia by sa vzhľadom na zvyšovanie cien potravín a výrobných nákladov mohli mierne zvýšiť. Ceny jablák boli v druhom polroku 2007 mierne nad úrovňou priemerných cien v EÚ, preto pri dobrej úrode v roku 2008 pravdepodobne nebudú rásť.

Trh s mliekom a mliečnymi výrobkami v roku 2007

Pokles výroby kravského mlieka výraznejší ako pred rokom



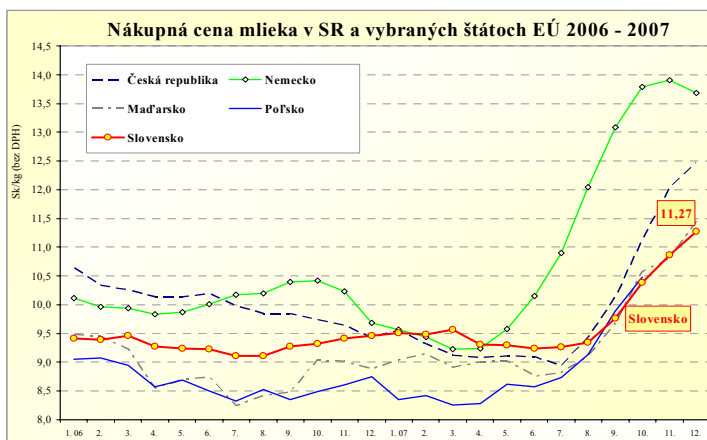
V roku 2007 sa na Slovensku vyrobilo spolu 1 074,66 tis. t surového kravského mlieka, čo bolo až o 1,6 percenta menej ako v roku 2006. Medziročný pokles výroby sa oproti rokom 2006/05 prehĺbil o 0,9 %. Počet dojníc sa znížil na 180,6 tis. ks (-6,2 %). Priemerná ročná úžitkovosť na dojnicu síce vzrástla (+5,0 percenta) na 5 951,4 kg, nevykompenzovala však veľký pokles počtu dojníc v roku 2007.

Mliečna kvóta sa opäť nenaplní

Objem mliečnej kvóty pridelený na kvótový rok (1. 4. 2007 - 31. 3. 2008) je pre Slovensko 1 040 788 ton, z toho na priamy predaj 10 751 ton. Do konca decembra 2007 sa predalo 71 % mlieka z celkového objemu mliečnej kvóty. Preto môžeme očakávať v kvótovom roku 2007/2008 splnenie mliečnej kvóty pre Slovensko približne na úrovni 94 – 95 %.

Cena surového mlieka prudko vzrástla

Vývoj nákupnej ceny surového kravského mlieka mal v 2. polroku 2007 v porovnaní s rokom 2006 podstatne iný priebeh nielen na Slovensku, ale aj v celej EÚ. Vysoký dopyt po mliečnych výrobkoch, vyčerpané zásoby masla a sušeného mlieka, ako aj prudký rast dopytu zo svetového trhu, najmä z Ázie, sa odrazili na cenovom vývoji mlieka v celej EÚ. V dôsledku toho aj cena mlieka na Slovensku počas jesene mimoriadne vzrástla, medziročne sa upevnila o 5,0 % na 9,78 Sk/kg. Na minimálnu hodnotu klesla cena mlieka v júni 2007 (9,24 Sk/kg). Od júna do konca roka stúpla v dôsledku celoeurópskeho vývoja až o 22 % (+2,03 Sk/kg) na 11,27 Sk/kg.



V porovnaní s rokom 2006 nadpriemerne vzrástli ceny mlieka (vyjadrené v Sk/kg) aj v okolitých štátoch: v Nemecku stúpla cena o 11,4 %, v Maďarsku o 7,6 %, v Poľsku o 5,8 %. V roku 2007 dosiahla priemerná cena mlieka v EÚ-25 úroveň 31,77 €/100 kg, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2006 zvýšenie o 12,5 %.

Nákup mlieka vyšší ako v roku 2006

Spracovatelia v roku 2007 nakúpili spolu 964,2 tis. t surového kravského mlieka, čo bolo o 0,3 % viac ako v roku 2006. Mlieko najvyššej triedy kvality (Q. + 1. trieda) tvorilo 95,3 % z celoročného nákupu mlieka, neštandardného mlieka bolo 4,7 %.

Obsah tuku v nakúpenom mlieku v roku 2007 dosiahol 3,77 %, medziročne stúpol o 1,3 percenta. Obsah bielkovín v porovnaní s rokom 2006 vzrástol na 3,30 % (+0,3 %).

Priemerná nákupná cena surového kravského mlieka

Sk/kg bez DPH

Obdobie	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Priemer*
2004	9,09	9,11	9,2	9,16	8,96	9,03	9,05	9,07	9,16	9,34	9,45	9,51	9,18
2005	9,68	9,73	9,7	9,51	9,50	9,40	9,27	9,24	9,37	9,36	9,47	9,52	9,48
2006	9,42	9,39	9,46	9,27	9,24	9,23	9,11	9,11	9,28	9,32	9,42	9,46	9,31
2007	9,51	9,48	9,57	9,31	9,30	9,24	9,26	9,34	9,76	10,39	10,87	11,27	9,78
Rozdiel	0,09	0,09	0,11	0,04	0,06	0,01	0,15	0,23	0,48	1,07	1,45	1,81	0,47
Vývoj %	1,0	1,0	1,2	0,4	0,6	0,1	1,6	2,5	5,2	11,5	15,4	19,1	5,0

Zdroj: Výkaz ML (MP SR) 6 - 12

* vážený priemer

Produkcia stúpla vo všetkých skupinách výrobkov okrem syrov

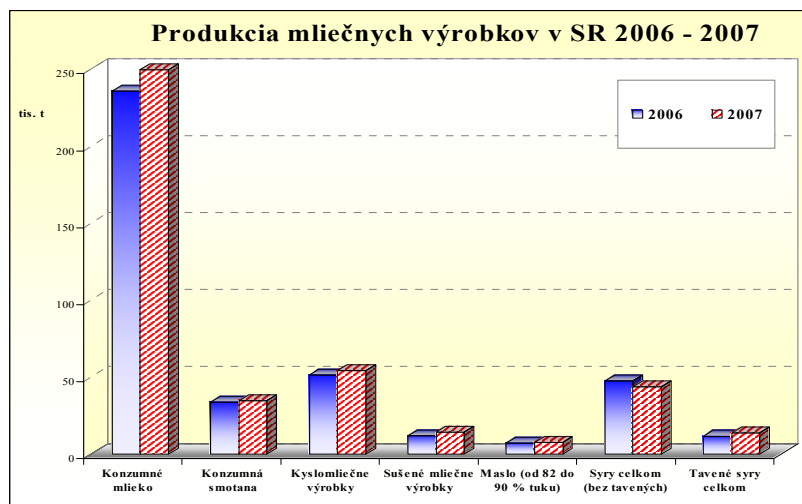
Produkcia konzumného mlieka sa zotavila

Konzumného mlieka sa spolu vyrobilo 249,4 tis. t, čo bolo o 5,8 % viac ako v roku 2006. Produkcia trvanlivého mlieka má naďalej pozitívny trend. Na produkcii konzumného mlieka sa podieľala 72 %, medziročne sa zvýšila o 14,1 % na 179,5 tis. t.

Konzumnej smotany sa vyrobilo v roku 2007 viac o 2,7 %, spolu 34,5 tis. t. Produkcia smotany s obsahom tuku do 29 % vzrástla pritom o 5,4 %.

V porovnaní s rokom 2006 sa pozitívne vyvíjala aj produkcia **kyslomliečnych výrobkov** (+5,6 %), celkové vyrobené množstvo bolo 54,2 tis. t. Výrazne stúpla pritom výroba acidofilného mlieka (+21,5 %) na 15,1 tis. t.

Produkcia **jogurtov** sa v porovnaní s rokom 2006 nadpriemerne znížila (pokles o 28,0 %) na 33 tis. t, pričom jogurtov s obsahom tuku do 4,6 % sa vyrobilo až o 43,1 % menej ako v roku 2006 (spolu 13,7 tis. t). Na celkovej produkcii kyslomliečnych výrobkov sa jogurty podieľali 60,9 %.



Viac sušeného mlieka a masla

Vďaka priaznivým cenám na trhu EÚ sa produkcia masla aj sušeného mlieka zvýšila: pri masle o 6,6 % na 7,7 tis. t a pri sušených mliečnych výrobkoch až o 19,5 % na 14,3 tis. ton. Masla v blokoch sa vyrobilo až o 62,4 %

viac, spolu 2 tis. t, z čoho sa na domácom trhu predalo len 0,7 tis. t. Ostatných výrobkov z mliečného tuku sa v roku 2007 vyrobilo 3,98 tis. t, čo bolo o 15,2 % viac ako v roku 2006.

Produkcia syrov sa znížila

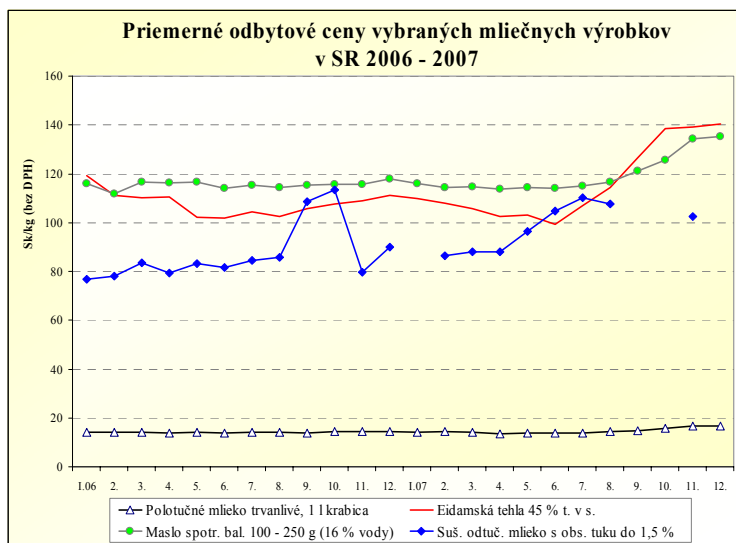
Po náraste produkcie syrov v roku 2006 produkcia v roku 2007 výrazne klesla (-7,7 percenta) na 43,8 tis. t. Najvýraznejšie sa znížila výroba polomäkkých syrov (-21,4 %) na 13 tis. t. **Polotvrdých syrov**, ktoré sa na výrobe syrov podieľali 34 %, sa v roku 2007 vyrobilo medziročne o 5 % viac, spolu 14,9 tis. t. Eidamskej tehly 45 % t. v. s. sa vyrobilo 7,2 tis. t (+17 %).

Pri **čerstvých syroch** bol zaznamenaný nárast produkcie o 6,2 % na 8,7 tis. t, na celkovej produkcii syrov mali podiel 19,9 %. Tvarohov sa však pritom vyrobilo o 14 % menej ako pred rokom, spolu 5,3 tis. t. Produkcia parených syrov bola stabilná (+0,6 percenta), vlni dosiahla množstvo 10,9 tis. t.

Výroba **tavených syrov** narástla v roku 2007 o 17,6 % na celkových 13,6 tis. t.

Odbytové ceny mliečnych výrobkov sa výrazne upevnili

Dôsledkom rastu ceny mliečnej suroviny bolo výrazné zvýšenie odbytových cien mliečnych produktov. Priemerné ročné odbytové ceny sledovaných mliečnych výrobkov zaznamenali nárast v rozmedzí od 0,9 do 24,1 %: trvanlivé polotučné mlieko (+4,4 %) a plnotučné mlieko (+3,6 %), čerstvé maslo (+4,1 %), maslo v blokoch (+14,6 %), Eidamská tehla (+10,2 percenta), bryndza (+12,2 %), jogurt ovocný do 4,5 % t. v. s. (+0,9 percenta), smotana s obsahom tuku viac ako 29 % (+7,4 %). Nárast dopytu na svetových trhoch zapríčinil aj mimoriadny rast cien sušeného plnotučného (+15,6 %) a sušeného odtučneného mlieka (+24,1 %).



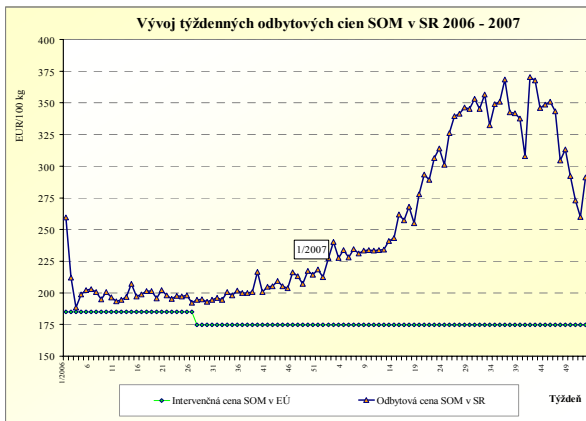
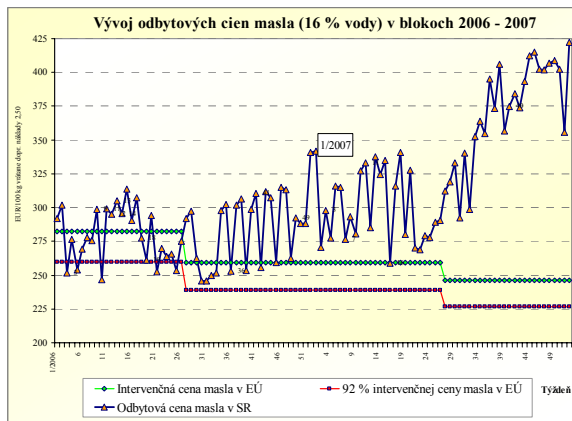
Priemerné odbytové ceny mlieka a mliečnych výrobkov

v Sk/kg bez DPH

Výrobok	2006	2007	Rozdiel v Sk	Vývoj v %
Mlieko trvanlivé polotučné	14,16	14,79	0,63	4,4
Mlieko trvanlivé plnotučné	18,51	19,18	0,67	3,6
Smotana s obs. tuku viac ako 29 %	63,09	67,73	4,64	7,4
Jogurt ovocný do 4,5 % tuk, 130 – 150 g balenie	44,33	44,74	0,41	0,9
Maslo 250 g. balenie	115,54	120,27	4,73	4,1
Maslo bloky (16 % vody)	93,63	107,31	13,68	14,6
Eidamská tehla 45 % t. v. s.	106,96	117,90	10,94	10,2
Tvaroh mäkký	69,78	70,81	1,03	1,5
Bryndza	105,52	118,41	12,89	12,2
Mlieko sušené odtučnené	81,35	100,96	19,61	24,1
Mlieko sušené plnotučné	85,09	98,35	13,26	15,6

Zdroj: Výkaz ML (MP SR) 6 – 12

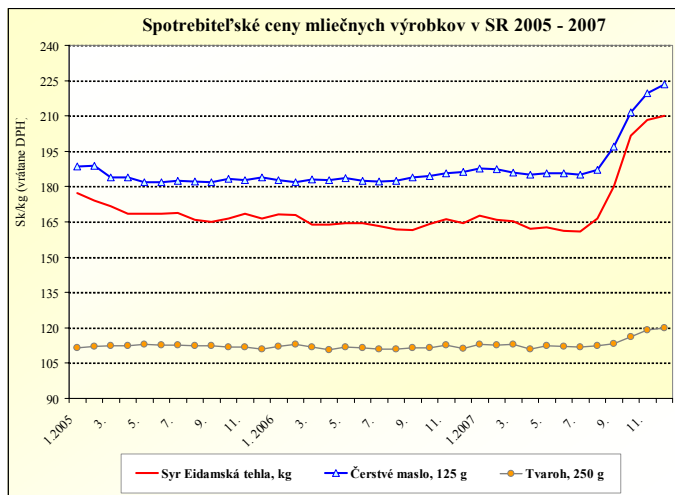
Týždenné odbytové ceny masla v blokoch a SOM v porovnaní s intervenčnými cenami



Grafy: PPA-ATIS

Spotrebiteľské ceny v roku 2007 prudko stúpili

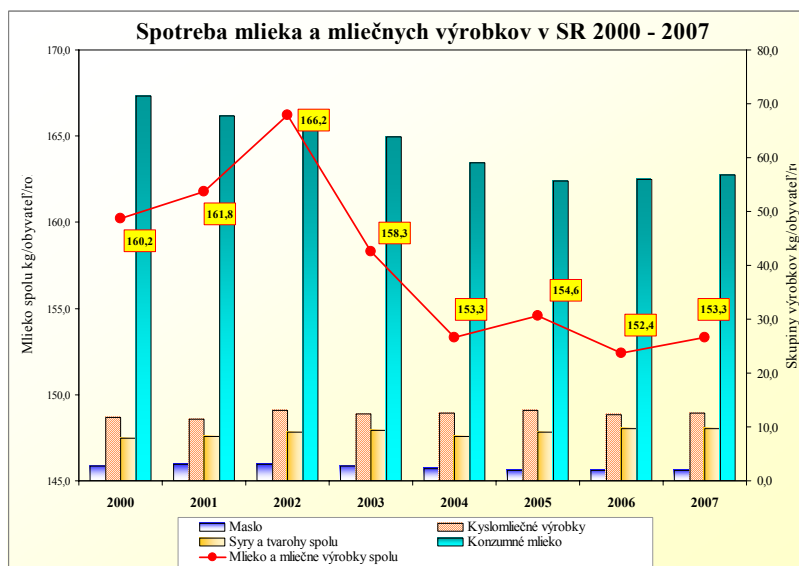
Rok 2007 môžeme nazvať rokom zvyšovania cien potravín, ceny mliečnych výrobkov nevynímajúc. Zvýšenie odbytových cien sa výrazne premietlo do spotrebiteľských cien mlieka a mliečnych výrobkov, čo sa v roku 2007 prejavilo prudkým rastom cien väčšiny sledovaných výrobkov. Najvýraznejší nárast ceny bol zaznamenaný pri Eidamskej tehle (+7,0 %), ktorej cena stúpila na 176,02 Sk/kg. V medziročnom porovnaní sa výrazne zvýšila cena polotučného pasteurizovaného mlieka o 2,9 % a údeného oštiepka o 4,9 % na 259,08 Sk/kg. Spotrebiteľské ceny sa oproti roku 2006 výrazne upevnili tiež pri čerstvom masle o 6,4 % na 195,09 Sk/kg a tučnom tvarohu o 2,0 %.



Spotreba mliečnych výrobkov v SR

Spotreba mlieka a mliečnych produktov na obyvateľa v roku 2006 oproti roku 2005 poklesla o 1,4 %. Na tomto znížení sa podieľal najmä nadmerný pokles spotreby kyslomliečnych produktov (-6,1 %). V roku 2007 sa podľa odhadu VÚEPP mierne zlepšila celková spotreba mlieka a mliečnych výrobkov na obyvateľa, oproti roku 2006 sa zvýšila o 0,6 % na 153,3 kg/obyvateľa/rok.

Spotreba kyslomliečnych produktov medziročne vlní vzrástla (odhad VÚEPP) o 2,4 % na 12,6 kg. Spotreba konzumného mlieka v roku 2007 stúpila o 1,6 % na 56,8 kg. Spotreba syrov a tvarohov zostala v roku 2007 nezmenená, na úrovni 9,6 kg. Spotreba masla stagnuje posledné tri roky za sebou na úrovni 2,0 kg. Z dlhodobého hľadiska však poklesla, počas obdobia 1996 – 2006 sa znížila o 31,0 % z 2,9 na 2,0 kg. Klesajúci trend spotreby mlieka a mliečnych výrobkov na Slovensku sa z dlhodobého hľadiska nepodarilo zastaviť, od roku 1990 do roku 2007 sa spotreba znížila až o 32,3 %.



Spotreba syrov a tvarohov zostala v roku 2007 nezmenená, na úrovni 9,6 kg. Spotreba masla stagnuje posledné tri roky za sebou na úrovni 2,0 kg. Z dlhodobého hľadiska však poklesla, počas obdobia 1996 – 2006 sa znížila o 31,0 % z 2,9 na 2,0 kg. Klesajúci trend spotreby mlieka a mliečnych výrobkov na Slovensku sa z dlhodobého hľadiska nepodarilo zastaviť, od roku 1990 do roku 2007 sa spotreba znížila až o 32,3 %.

Spotreba konzumného mlieka klesla alarmujúco zo 110,9 kg v roku 1990 až o 48,8 % na 56,8 kg/obyvateľa/rok.

Aktívne saldo zahraničného obchodu s mliekom a mliečnymi výrobkami

Zahraničný obchod s mliekom a mliečnymi výrobkami v prvých jedenástich mesiacoch roku 2007 dosiahol aktívne saldo, obchodná bilancia skončila s prebytkom 2,2 mld. Sk. V porovnaní s rovnakým obdobím 2006 to bolo zvýšenie o 9,5 %.

Finančná hodnota vývozu mlieka a mliečnych výrobkov oproti roku 2006 (I.-XI. 2006) vzrástla na 7,3 mld. Sk (+12,6 %), čo bolo najmä dôsledkom vysokého nárastu vývozu masla a sušeného mlieka. Svetové ceny masla a sušeného odtučneného mlieka boli výrazne vyššie ako intervenčné ceny. Mlieko a mliečne výrobky sa zo SR vyviezli do 38 krajín sveta. Najväčší podiel na finančnej hodnote vývozu mal export do Česka (33 %), Maďarska (19 %), Talianska a Nemecka (po 11 %).

Finančná hodnota dovozu mlieka a mliečnych výrobkov dosiahla 5,1 mld. Sk, v porovnaní s rovnakým obdobím 2006 (I.-XI.)

stúpila o 13,9 %. Na tomto zvýšení sa podieľal nárast importu všetkých skupín mliečnych komodít (0402–0406), okrem tekutého mlieka a smotany (0401).

Od začiatku roka do konca novembra 2007 sa zo Slovenska vyviezlo spolu 136,2 tis. t tekutého mlieka a smotany, saldo bolo pozitívne 990 mil. Sk. V porovnaní s rovnakým obdobím roku 2006 sa zvýšilo množstvo vývozu tekutého mlieka a smotany o 3,6 %, pričom objem dovozu do SR poklesol o 1,9 percenta. Pozitívne saldo sme dosiahli v obchodovaní so syrmí a tvarohom (753 mil. Sk), sušeným mliekom (689 mil. Sk) a srvátkou (188 mil. Sk). Negatívne saldo zahraničného obchodu s mliekom a mliečnymi výrobkami bolo v tomto období roku 2007 tak ako v roku 2006 pri vývoze kyslomliečnych výrobkov (-289 mil. Sk) a pri masle (-134 mil. Sk).

Zahraničný obchod s mliekom a mliečnymi výrobkami v SR za I. – XI. 2006/2007

Položka CS	Dovoz				Vývoz				Saldo	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
	t		mil. Sk		t		mil. Sk		mil. Sk	
0401	77 601	76 103	1 091	1 091	131 487	136 166	1 805	2 081	714	990
0402	7 010	10 234	493	787	12 453	16 276	912	1 475	419	689
0403	25 941	46 812	814	913	18 172	17 942	588	624	-226	-289
0404	6 391	7 158	120	164	57 927	48 180	192	351	73	188
0405	3 688	4 459	355	480	2 316	3 302	175	346	-180	-134
0406	17 643	17 864	1 561	1 615	25 831	23 815	2 766	2 368	1 205	753
Spolu	-	-	4 433	5 050	-	-	6 438	7 246	2 005	2 196

Zdroj: ŠÚ SR, dopočet množstva Radela

Poznámka: Položky CS - 0401 Mlieko, smotana nezahustená, nesladená, 0402 Mlieko, smotana zahustená alebo sladená, 0403 Kyslomliečne výrobky, 0404 Srvátka, 0405 Maslo a iné tuky z mlieka, 0406 Syry a tvaroh

Očakávaný vývoj v roku 2008

Zvýšenie kvóty o 2 % sa následne v roku 2008 prejaví nárastom výroby kravského mlieka najmä vďaka dlhodobému rastu úžitkovosti dojníc, čomu by mal pomôcť aj väčší pohyb nákupnej ceny mlieka, ktorá sa pravdepodobne udrží nad úrovňou minulého roka. Zvýšená výroba mlieka by sa mohla premietnuť do nárastu produkcie konzumného mlieka, kyslomliečnych výrobkov alebo syrov, prípadne iných produktov v závislosti od ich aktuálneho cenového vývoja.

Na pohyb cien bude naďalej vplývať vysoký dopyt na trhu EÚ, ako aj na svetových trhoch a vývoj výmenného kurzu, ktorý môže podstatne ovplyvniť bilanciu zahraničného obchodu s mliekom a mliečnymi výrobkami. Ďalší nárast spotrebiteľských cien a inflácie zapríčini pokles už aj tak relatívne nízkej spotreby výrobkov z mlieka.

Trh s hydinou v roku 2007

Výrobcovia bijú na poplach

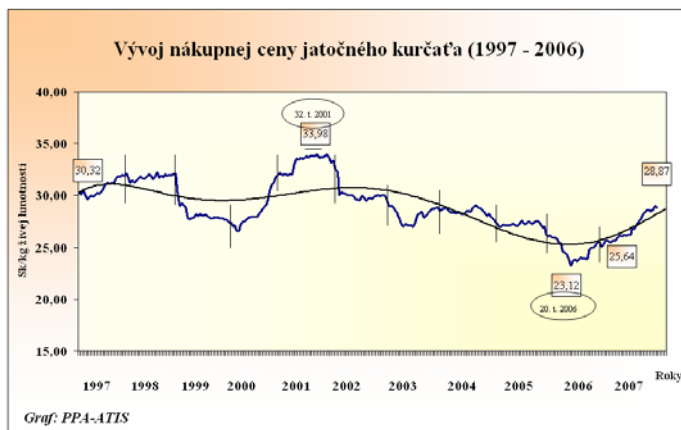
Podľa ŠÚ SR sa v roku 2007 predalo spolu 112 267,27 ton jatočnej hydiny. Je to o 4,8 % viac ako sa očakávalo podľa odhadu VÚEPP a menej o 2,4 % ako sa predalo v roku 2006.

Podľa chovateľov je situácia v chove brojlerových kurčiat mimoriadne zložitá. Ceny krmných zmesí išli rýchlo a výrazne hore. Kým kompletná finálna krmná zmes na výkrm brojlerov HYD 03 KKZ vzrástla v IV. štvrtroku 2007 oproti rovnakému ob-

Posilňovanie nákupnej ceny

Zníženie ponuky jatočných kurčiat na trhu umožnilo zotavovanie nákupnej ceny kurčiat, ktoré nastúpilo ešte na konci druhého štvrtroku 2006 a pokračovalo aj v roku 2007. Stúpajúci trend s miernymi prechodnými oslabeniami pretrvával v priebehu celého roka. Nákupná cena sa od 2. kvartálu držala nad úrovňou cien 2006. Priemerná nákupná cena vzrástla z 25,64 Sk/kg živej hmotnosti (1. týždeň)

dobiu roku 2006 o 22,8%. nákupná cena kurčiat len o 13,8 %. Nezanedbateľný je pritom aj nárast ceny 1-dňových kurčiat.



na 28,87 Sk/kg živej hmotnosti (52. týždeň). Priemerný medziročný nárast predstavoval 9,2 %.

Vývoj cien kurčiat po kvartáloch vo vertikále predaja

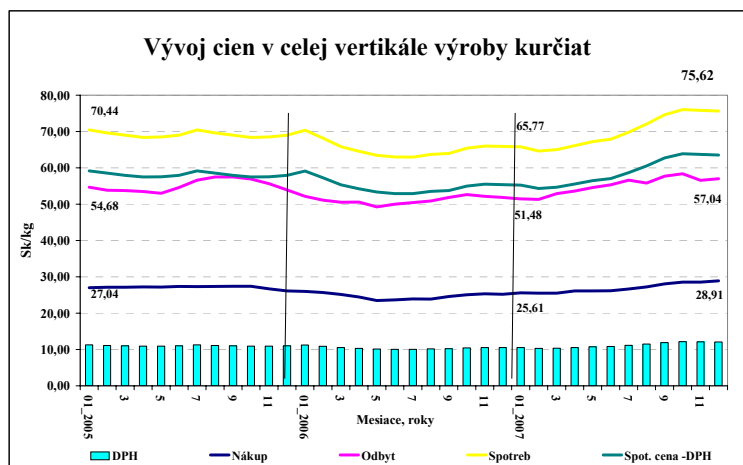
Kvartál	I.			II.			III.			IV.			Priemer		
Roky	2006	2007	% 07/06	2006	2007	% 07/06	2006	2007	% 07/06	2006	2007	% 07/06	2006	2007	% 07/06
Nákupná cena	25,61	25,55	-0,2	23,87	26,14	9,5	24,12	27,33	13,3	25,19	28,66	13,8	24,71	26,98	9,2
Odbytová cena	51,28	51,91	1,2	49,94	54,51	9,2	51,08	54,44	6,6	52,21	55,04	5,4	50,44	53,98	7,0
Spotrebiteľská (s DPH)	68,11	65,16	-4,3	63,66	67,09	5,4	63,56	72,19	13,6	65,78	75,83	15,3	65,28	70,07	7,3

Zdroj: ŠÚ SR, PPA-ATIS

Odbytové ceny vyššie ako vlni

V roku 2007 sa oproti minulému roku zvýšila väčšina odbytových cien celej hydiny, kusov a dro-

V minulom roku zdraželi oproti predchádzajúcemu roku viac mrazené (3,7 %) ako chladené (1,7 percenta) hydiny kusy a droby. Zo sledovaného sortimentu zlacneli len kuracie srdcia (mrazené o 2,6 %, chladené o 5,9 %) a kuracia drobková zmes (mrazená o 2,6 %, chladená o 13,6 %). Odbytová cena mrazeného kurčťa bez drobov triedy kvality A nekopírovala nákupnú cenu jatočných kurčiat. Odbytová cena rástla rýchlejšie ako nákupná cena. Tempo rastu odbytovej ceny nebolo plynulé. V marci sa oproti februáru zvýšila priemerná odbytová cena mrazeného kurčťa bez drobov o 3,1 % z 51,33 na 52,93 Sk/kg. Do júna stúpala odbytová cena 1,5 % priemerným mesačným tempom. Z júna na júl sa odbytová cena posilnila o 2,3 % z 55,32 Sk/kg na 56,62 Sk/kg. V auguste sa síce priemerná mesačná odbytová cena znížila oproti júlu o 1,4 % na 55,84 Sk/kg, ale v septembri už medzimesačne vzrástla o 3,4 % na 57,73 Sk/kg. Najvyššiu hodnotu 58,41 Sk/kg dosiahla v októbri.



bov z hydiny, a to v priemere o 1,7 %. Opačne sa vyvíjali odbytové ceny výrobkov z hydiny. Hydinové párky, bratislavská hydina saláma a hydina tlačienka zlacneli v rozpätí 8,1 až 4,1 %. Po útlme v rokoch 2005 a 2006 sa priemerná odbytová cena morčacej šunky s 14,7 % medziročným nárastom ceny opäť dostala na úroveň z roka 2004.

Vývoj odbytových cien hydinových kusov, drobov a výrobkov
v Sk/kg bez DPH

Sortiment	2004	2005	2006	2007	Vývoj v %	
					07/06	07/04
Kurča pitvané bez drob. chladené 1. ak.	56,76	56,22	52,76	54,59	3,5	-3,8
Kuracie rezne chladené	153,07	149,02	146,10	155,94	6,7	1,9
Kuracie prsia s kosťou chladené	104,82	104,13	103,03	108,83	5,6	3,8
Kuracie stehná chladené	68,13	65,43	62,00	66,94	8,0	-1,7
Kuracie krídla chladené	56,99	55,74	51,04	53,07	4,0	-6,9
Kuracia drobková zmes chladená	39,38	40,85	33,76	29,17	-13,6	-25,9
Kuracie žalúdky chladené	42,76	42,51	41,72	43,26	3,7	1,2
Kuracie srdcia chladené	47,62	46,98	46,01	43,30	-5,9	-9,1
Kuracie pečienky chladené	77,13	68,43	61,07	63,27	3,6	-18,0
Morčacie prsia b. k. a kože chladené	54,68	55,13	50,44	55,66	10,3	1,8
Kurča pitvané bez drob. mrazené 1. ak.	145,68	149,02	139,91	147,26	5,3	1,1
Kuracie rezne mrazené	102,81	102,48	103,25	108,17	4,8	5,2
Kuracie prsia s kosťou mrazené	65,28	61,79	58,96	64,00	8,5	-2,0
Kuracie stehná mrazené	52,21	51,87	46,81	49,70	6,2	-4,8
Kuracie krídla mrazené	34,84	36,15	31,77	30,93	-2,6	-11,2
Kuracia drobková zmes mrazená	37,28	39,56	38,91	41,29	6,1	10,8
Kuracie žalúdky mrazené	40,33	42,63	42,25	40,09	-5,1	-0,6
Kuracie srdcia mrazené	71,69	62,34	55,65	56,43	1,4	-21,3
Kuracie pečienky mrazené	183,77	154,89	151,19	155,14	2,6	-15,6
Morčacie prsia b. k. a kože mrazené	91,76	88,72	86,54	83,00	-4,1	-9,5
Hydinová tlačienka	50,94	52,90	52,37	48,14	-8,1	-5,5
Hydinové párky	41,37	51,31	47,27	45,05	-4,7	8,9
Hydinový parizer	77,73	80,28	77,23	72,79	-5,7	-6,4
Bratislavská hydinová saláma	130,22	122,79	113,54	109,59	-3,5	-15,8
Kuracia šunka	123,07	112,72	107,84	123,72	14,7	0,5
Morčia šunka	100,17	92,18	92,45	94,75	2,5	-5,4
Kuracie stehná údené	196,98	181,03	189,00	189,00	-	-4,1
Morčacie prsia údené	56,76	56,22	52,76	54,59	3,5	-3,8

Zdroj: PPA – ATIS
Ceny kurčiat na trhoch krajín EÚ

Po poklese odbytových cien kurčiat v minulom roku nastúpilo v roku 2007 oživenie odbytových cien chladených kurčiat bez drobov (65 %) na tácke takmer vo všetkých krajinách EÚ. V priemere za celú EÚ sa zdvihla ich cena o 17,2 %. V roku 2007 bola priemerná odbytová cena našich chladených kurčiat bez drobov na tácke (178,20 €/100 kg) o necelé percento (0,98 %) vyššia ako priemer EÚ (176,47 €/100 kg) a o 21,2 % vyššia ako bola v roku 2006. Zvýšenie ceny nepostihlo len Slovensko. V Maďarsku stúpila priemer-

ná odbytová cena chladených kurčiat o 25,1 % (181,09 €/100 kg), a v ČR (160,30 €/100 kg) o 23,8 %. V Poľsku dokonca 100 kg chladených kurčiat stálo v priemere 133,81 €, čo je v porovnaní s rokom 2006 o 31,8 % viac. 26-percentný nárast zaznamenali aj v Lotyšsku (178,89 €/100 kg) a ešte o niečo viac 26,4 % v Estónsku (184,65 €/100 kg). Spracovatelia v Nemecku predávali v roku 2007 kurčatá o 25,6 % drahšie ako v roku 2006.

Spotrebiteľská cena

V prvom štvrtroku 2007 kupovali spotrebiteľia pitvané kurča bez drobov lacnejšie o 4,34 Sk/kg ako v roku 2006. Od apríla začal na trhu prevyšovať dopyt nad ponukou, čo viedlo k upevňovaniu spotrebiteľskej ceny. Od februára do októbra 2007 stúpala spotrebiteľská cena pitvaného kurčat'a bez drobov z 64,65 Sk/kg na 76,04

Sk/kg. Podľa Štatistického úradu SR bola v roku 2007 priemerná spotrebiteľská cena pitvaného kurčat'a bez drobov o 7,4 % vyššia ako v roku 2006. Znamená to, že spotrebiteľ zaplatil v priemere za kilogram pitvaného kurčat'a o 4,79 Sk viac ako v roku 2006.

Spotrebiteľská cena pitvaného kurčat'a bez drobov

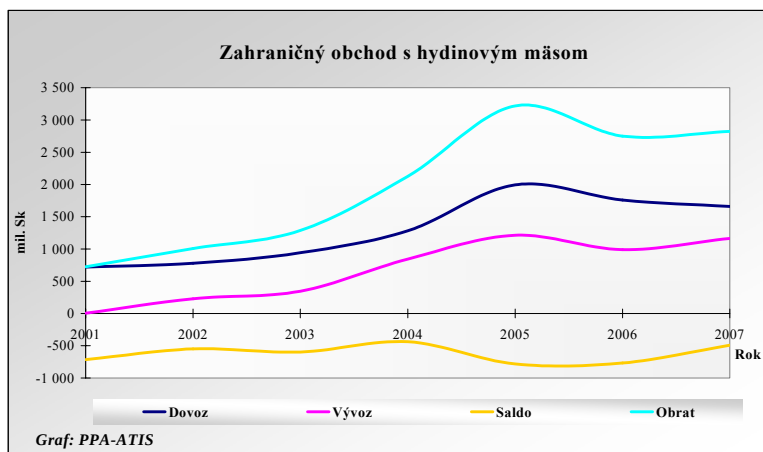
Sk/kg vrátane DPH

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Priemer
2004	73,17	71,80	71,05	69,29	68,72	67,88	69,56	71,54	72,24	71,98	71,54	71,54	70,86
2005	70,44	69,64	68,97	68,40	68,49	68,96	70,44	69,64	68,97	68,40	68,49	68,96	69,15
2006	70,38	68,14	65,82	64,53	63,46	63,00	62,98	63,73	63,97	65,43	66,02	65,90	65,28
2007	65,77	64,65	65,06	66,14	67,23	67,90	69,84	72,07	74,65	76,04	75,82	75,62	70,07

Zdroj: ŠÚ SR

Zahraničný obchod

Obrat zahraničného obchodu so živou hydinou a hydínovým mäsom sa oproti roku 2006 za 11 mesiacov znížil o 1,3 %. Do konca novembra 2007 deficit obchodnej bilancie zahraničného obchodu so živou hydinou a hydínovým mäsom dosiahol 446,8 mil. Sk. Do novembra sme vyviezli živú hydinu v celkovej hodnote 428,2 mil. Sk, čo bolo o 28,8 % menej ako za to isté obdobie v roku 2006. Dovoz živej hydiny bol tiež nižší, a to o 17,6 %. V porovnaní s minulým rokom sa zintenzívil zahraničný obchod s hydínovým mäsom. Obrat sa zvýšil o 7,8 %.



Vo finančnom vyjadrení sme vyviezli o 22,8 % viac a doviezli o 0,7 % menej mäsa ako za jedenásť mesiacov v roku 2006.

Zahraničný obchod so živou hydinou a hydínovým mäsom

	Vývoz v tis. Sk celkom		%	Dovoz v tis. Sk celkom		%	Saldo v tis. Sk		%
	2006	2007		2006	2007		2006	2007	
0105*	600 995,1	428 187,7	-28,8	463 568,8	381 920,5	-17,6	137 426,3	46 267,2	-66,3
0207**	948 908,4	1 165 442,3	22,8	1 670 997,9	1 658 500,5	-0,7	-722 089,5	-493 058,2	-31,7
Spolu	1 549 903,5	1 595 637,0	3,0	2 134 566,7	2 040 421,0	-4,4	-584 663,2	-446 791,0	-23,6

Poznámky: *Živá hydina, t. j. hydina druhu Gallus domesticus kačice, husi, moriaky, morky a perličky, **Mäso a jedlé droby z hydiny položky 0105 čerstvé, chladené alebo mrazené

Očakávaný vývoj v roku 2008

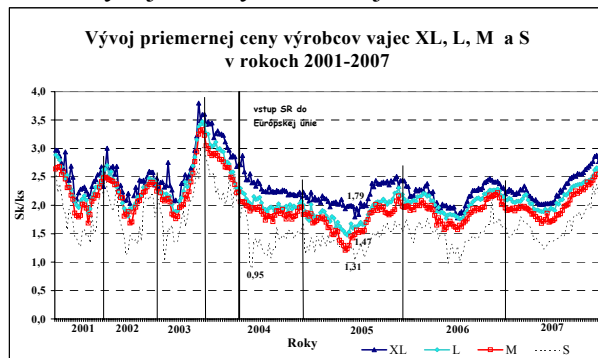
Preferencie spotrebiteľov budú pravdepodobne naďalej naklonené uprednostňovaniu hydínového mäsa aj v tomto roku. Ceny sa v dôsledku rastu cien krmív posilnia, nemali by však rásť už takým tempom ako v minulom roku.

V EÚ sa v roku 2008 očakáva na trhu hydiny pozitívny vývoj, pokiaľ nebude narušený šírením vtácej chrípky. Svetový dopyt po mäse bude pravdepodobne rásť o 2 % až 3 %. Hnacím motorom bude rastúci dopyt v Ázii.

Trh s vajcami v roku 2007

Ceny vajec výrazne vzrástli

Výroba slepačích vajec bola v roku 2007 podľa údajov ŠÚ SR o 3,1 % vyššia ako v roku 2006. Vývoj cien výrobcov vajec mal charakter



sezónnosti ako v rokoch pred vstupom do Európskej únie. Rozdiel medzi maximálnymi a minimálnymi priemernými cenami vajec v jednotlivých hmotnostných skupinách bol v roku 2007 väčší ako v roku 2006. Na celkovom predaji vajec mali väčší podiel voľne ložené vajcia (71,0 percenta) ako balené 29,0 %. Podiel balených (v 6, 10 a 30 kusových baleniach) a voľne ložených vajec z celkového predaja bol podobný ako v roku 2006, zmenili sa len podiely medzi hmotnostnými skupinami v rámci voľne ložených a balených vajec. V minulom roku sa na celkovej produkcii podieľali voľne ložené vajcia hmotnostnej skupiny L (31,0 %), M (32,0 %), za nimi nasledovali vajcia M balené v 30 kusových baleniach (14,0 %) a v 10 kusových baleniach (7,0 %). Spolu ich podiel predstavoval až 84 %. Priemerné odbytové ceny vajec mali v prvom

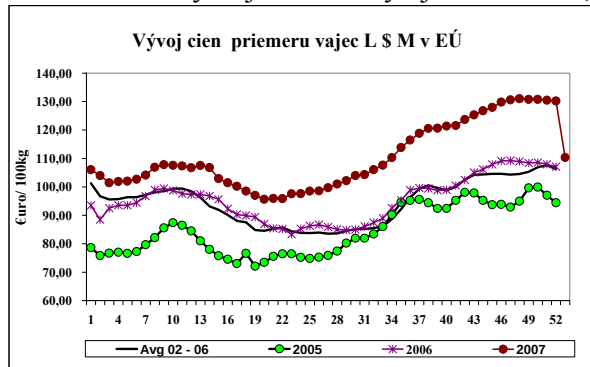
Bilancia zahraničného obchodu

V roku 2007 sa obrat zahraničného obchodu s vajcami v škrupine a vaječnými hmotami oproti roku 2006 znížil o 7,5 %, pričom obrat so škrupinovými vajcami predstavoval 87,9 % z celkového objemu. Pri obchodovaní s uvedenými komoditami dosiahlo Slovensko v roku 2007 za prvých jedenásť mesiacov kladné saldo v hodnote 78,27 mil. Sk. Na pozitívnom výsledku zahraničného obchodu so škrupinovými vajcami a s hmotami z vajec sa významnou mierou podieľali konzumné vajcia (saldo 113,71 mil. Sk). Vyviezlo sa ich v hodnote 277,49 mil. Sk, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúcim rokom (za 11 mesiacov) zvýšenie o 62,9 percenta. Vývoz konzumných vajec smeroval predovšetkým do Maďarska (57,2 %), Rumun-

polroku 2007 klesajúci charakter, pričom najnižšie hodnoty dosiahli v júni (M 1,68 Sk/ks, L 1,89 Sk/ks). Od júla sa už začali zotavovať a svoj stúpajúci charakter si zachovali do konca roka (M 2,55 Sk/ks, L 2,66 Sk/ks). Od leta do konca roka stúpala cena vajec M o 34,5 % a L dokonca až o 51,7 %. Ceny vajec sa dostali na úroveň roku 2004. Pri ročnom spriemerňovaní sa tieto výrazné rozdiely medzi cenami zotierajú. Medziročný rozdiel ceny výrobcov voľne ložených vajec M a L sa oproti roku 2006 zvýšili v priemere o 4,2 %.

Ceny vajec v EÚ

V SR boli ceny vajec (priemer L a M) celý rok pod úrovňou priemeru v EÚ-27. Prvé tri mesiace sa ceny vajec v SR vyvíjali rozdielne,

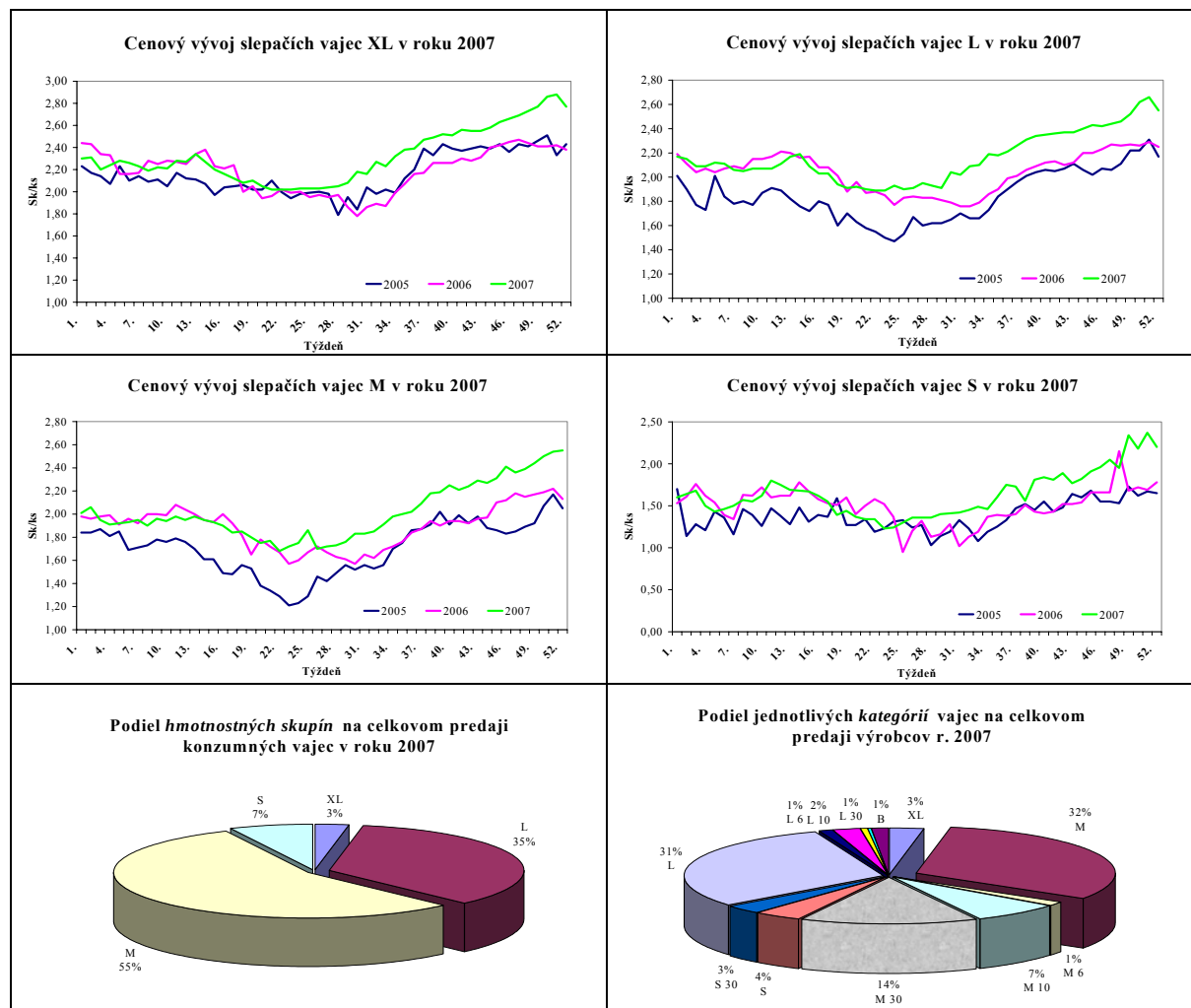


ale od polovice apríla kopírovali vývoj priemeru cien v EÚ. V roku 2007 boli celkovo ceny vajec v SR o 10,3 % nižšie oproti priemeru EÚ-27.

ska (13,9 %) a do ČR (11,3 %). Dovozy konzumných vajec do SR prúdili najmä z Poľska, ich podiel na celkovom dovoze vajec od januára do novembra 2007 predstavuje až 81,1 % (132,77 mil. Sk). Výrazne sa oproti minulému roku zvýšil vývoz násadových vajec. Za jedenásť mesiacov sa vyviezli násadové vajcia za 89,95 mil. Sk, pričom za rovnaké obdobie v predchádzajúcom roku to bolo len za 23,6 mil. Sk. S násadovými vajcami sa obchodovalo s Maďarskom, kde smerovalo vo finančnom vyjadrení 65,7 % z celkovej hodnoty vývozu násadových vajec. Záporné saldo zahraničného obchodu s vaječnými hmotami sa za obdobie 11 mesiacov 2007 oproti porovnateľnému obdobiu 2006 prehĺbilo o 23,97 mil. Sk na 92,77 mil. Sk.

Vývoj cien producentov vajec podľa hmotnostných skupín

(ceny bez DPH)



Grafy: PPA – ATIS

Vývoj spotrebiteľských cien

Podľa údajov ŠÚ SR sa priemerné spotrebiteľské ceny čerstvých slepačích vajec počas celého roka 2007 držali nad úrovňou predchádzajúceho roka. Spotrebiteľské ceny nekopírovali vývoj cien výrobcov. V januári bola spotrebiteľská cena vajec 3,29 Sk/ks, čo bol oproti predchádzajúcemu januáru 2006 nárast o 6,8 %. Od januára do júla mala spotrebiteľská cena klesajúcu tendenciu. Spotrebiteľia zaplatili najmenej

za čerstvé slepačie vajcia v letných júlových dňoch, kedy spotrebiteľská cena za kus klesla na 3,11 Sk/ks. V auguste začala spotrebiteľská cena stúpať s mesačným sklzom za cenami výrobcov. Do konca roka plynulo rástla a v decembri sa dostala na úroveň 3,67 Sk/ks. V priemere spotrebiteľ zaplatil za jedno vajce o 8,6 %, t. j. o 26 halierov viac ako v roku 2006.

Očakávaný vývoj v roku 2008

V nasledujúcom roku sa neočakávajú výrazné zmeny v charaktere vývoja cien vajec. Nepredpokladá sa, že by ponuka mala byť vyššia ako dopyt, a preto by mali ceny zostať na vysokej úrovni. Rast cien krmív pre hydinu môže však vyvolať tlak na zvyšovanie cien vajec. Fáza zotavovania produkcie vajec v EÚ bola pravdepodobne len prechodná. V roku 2008 sa opäť očakáva mierny pokles.

Trh so zemiakmi v roku 2007

Za 5 rokov klesla spotreba zemiakov na Slovensku o štvrtinu

V roku 2002 spotreba zemiakov v SR poslednýkrát medziročne vzrástla. Podľa ŠÚ SR dosiahla úroveň 74,8 kg na obyvateľa za rok. Pre nasledujúce roky bol charakteristický klesajúci trend spotreby, ktorý sa očakáva aj v roku 2007. Príčinou poklesu boli najmä meniace sa stravovacie návyky. Zemiaky sa nahrádzali alternatívnymi prílohami (cestovinami, ryžou a pod.) Za päť rokov sa spotreba zemiakov na Slovensku znížila o štvrtinu. Odhadujeme, že v roku 2007 celková ročná spotreba konzumných zemiakov dosiahne veľmi nízku úroveň okolo 302 tis. ton, čo je v prepočte na jedného obyvateľa približne 56 kg. V súčasnosti u nás pokračuje odklon od konzumácie „čerstvých“ zemiakov a nárast obľuby polotovarov a najmä zušľachtených zemiakových výrobkov, čo sa dalo pozorovať v ekonomicky rozvinutejších krajinách EÚ-15 už od 80. rokov minulého storočia. V SR je však podiel zušľachtených výrobkov na celkovej spotrebe zemiakov len asi 10 %, kým napríklad v Nemecku je tento

podiel až 50 %. Spotreba zemiakov už na Slovensku pravdepodobne nikdy nedosiahne hodnoty odporúčané odborníkmi na zdravú výživu, ktorí sa zhodujú na optimálnej spotrebe zemiakov na jedného obyvateľa na minimálnej úrovni okolo 81 kg skonzumovaných zemiakov za rok. Tá bola dosiahnutá naposledy v roku 1993, keď podľa ŠÚ SR bola spotreba zemiakov v SR na jedného obyvateľa za rok ešte 89 kg. Celková ročná spotreba neskorých konzumných zemiakov bola v posledných rokoch na Slovensku len málo ovplyvnená ich spotrebiteľskými cenami a klesala aj v rokoch, keď bola situácia na trhu z pohľadu spotrebiteľa mimoriadne priaznivá. Prudký rast cien zemiakov v roku 2006, ktorý pokračoval až do júla 2007, však pravdepodobne predsa len ovplyvnil aj nákupné rozhodnutia domácností a prispel k ešte výraznejšiemu poklesu spotreby. Podľa respondentov PPA-ATIS zníženie záujmu o zemiaky pokračovalo aj v hospodárskom roku 2007/08, a to i napriek poklesu ich cien.

Vývoj spotreby konzumných zemiakov v SR

Spotreba	Rok						Vývoj v %	
	2002	2003	2004	2005	2006*	2007**	2007/06	2007/02
v kg/obyvateľa a rok	74,8	66,3	64,2	60,3	56,8	56,0	-1,4	-25,1
v tonách	402 131	356 857	345 642	325 090	306 606	302 131	-1,5	-24,9

Zdroj: ŠÚ SR

* predbežný údaj, ** odhad PPA-ATIS

Úroda v hlavných producentných oblastiach EÚ prekonala očakávania

Napriek miernemu zníženiu pestovateľských plôch z 18 384 ha na 17 769 ha (-3,3 %) sa na Slovensku vďaka dosiahnutej vyššej priemernej hektárovej úrode 16,19 t/ha (13,1 %) v roku 2007 v porovnaní s rokom 2006 dopestovalo o 9,3 % zemiakov viac. Celková produkcia tak dosiahla hodnotu 287 667 ton. Aj pestovatelia zemiakov v takmer celej EÚ dosiahli v roku 2007 vyššie hektárové úrody ako v roku 2006 poznačenom extrémne horúcim a suchým júlom počasím. Z hlavných producentných štátov bol nárast množstva dopestovaných zemiakov v roku 2007 dosiahnutý v SRN +15,7 %, Holandsku +13 %, Belgicku +12 %, Francúzsku +6,5 %, Taliansku +2,8 %, Poľsku +24,9 % a v ČR 14,0 %. V Španielsku sa napriek prepadu produkcie veľmi skorých zemiakov podarilo vďaka zvýšeniu produkcie neskorých odrôd zopakovať výsledok z roku 2006. K miernemu poklesu produkcie však došlo

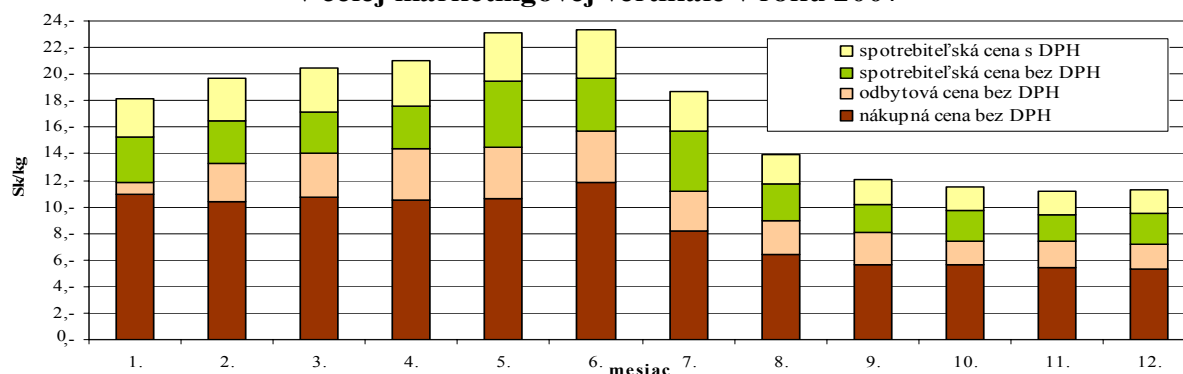
vo Veľkej Británii (-1,5 %). Málo zemiakov sa v minulom roku dopestovalo v juhovýchodnej Európe, a to najmä na Balkánskom polostrove. Rumunsko, šiesty najväčší producent zemiakov v EÚ-27, zaznamenalo prepád produkcie o 670 tis. ton (-16,7 %). Ceny zemiakov boli preto v roku 2007 najvyššie práve na Balkáne. V ostatných štátoch EÚ však boli vďaka zvýšeniu produkcie priemerné ceny zemiakov z úrody 2007 hlboko pod úrovňou cien roka 2006. V Poľsku, ktoré je druhým najväčším pestovateľom zemiakov v EÚ boli nákupné ceny konzumných zemiakov z jesenného zberu o 53,6 % nižšie ako zemiakov pozberaných na jeseň 2006. V najvyspelejších zemiakárskych krajinách EÚ (SRN, Holandsko, Francúzsko, V. Británia a Belgicko) sa medziročný rozdiel cien odhaduje na 44,3 %, keď priemerná ročná cena zemiakov poklesla z 269,50 €/t (9,40 Sk/kg) na 150,- €/t (5,- Sk/kg).

Európska úroda zemiakov v roku 2007 zostrelila ich ceny z rekordných výšin

Sezóna 2006/07 bola pre slovenských zemiakárov z ekonomického hľadiska výnimočne priaznivá. Najmä veľkí pestovatelia s možnosťou kvalitného zimného uskladnenia zemiakov, ktorí po nepriaznivých dvoch sezónach neznížili výsadbové plochy si tak upevnili svoje postavenie na trhu. Nákupné ceny zemiakov každý mesiac prekonávali historické rekordy a až do polovice apríla 2007, kedy skončila ponuka slovenských zemiakov z jesennej úrody, z toho profitovali aj domáci pestovatelia. Po vyčerpaní domácich zásob sa rast odbytových cien ešte zrýchlil a v máji sa už neskoré konzumné zemiaky dovážali za 14,50 Sk/kg. Na konci mája a začiatkom júna boli na trhu najmä skoré zemiaky dovážané z juhu Európy (Grécka, Talianska, Španielska a Francúzska), ich odbytové ceny sa pohybovali v intervale od 17,- do 20,- Sk/kg. Na začiatku zberu v 23. týždni boli nákupné ceny skorých zemiakov z domácej

produkcie (13,75 Sk/kg) stále ešte o 10 % vyššie ako v rovnakom týždni predchádzajúceho roku. Po skončení obdobia prémieových cien skorých konzumných zemiakov na začiatku letných prázdnin dopyt po zemiakoch tradične poklesol. S postupujúcim zberom stále väčšieho množstva skorých zemiakov ich cena prirodzene klesala. Napriek poklesu však priemerná júlová nákupná cena zemiakov 9,31 Sk/kg bola ešte o 3,3 % vyššia ako v júli 2006. Augustový pokles ich cien bol ale v tomto roku mimoriadne prudký. Na začiatku septembra, keď hlavný zber naberal plné obrátky bola nákupná cena neskorých zemiakov už iba 5,80 Sk/kg a oproti septembru 2006 bola nižšia o 31,2 %. Medziročný rozdiel nákupných cien sa až do konca roka ďalej prehlboval (v 52. týždni už bol -60,0 %) a v decembri dosiahla nákupná cena zemiakov (5,29 Sk/kg) najnižšiu priemernú mesačnú hodnotu od januára 2006.

**Vývoj cien konzumných zemiakov
v celej marketingovej vertikále v roku 2007**



Zdroj: NC a OC (bez DPH)-PPA ATIS, SC (s DPH)-ŠÚ SR

Graf: PPA ATIS

Očakávaný vývoj v roku 2008

Na slovenskom trhu so zemiakmi očakávame na začiatku roku 2008 pokračovanie trendu z konca minulého roka. Pokles nákupných cien (NC) zemiakov by mal trvať až do vypredania zemiakov z minuloročnej úrody. Ceny konzumných zemiakov na jar je vzhľadom na rozmanitosť a premenlivosť faktorov ťažké predpovedať, napriek tomu sa pravdepodobne priemerná NC neskorých konzumných zemiakov bude až do vyčerpania skladových zásob pohybovať v intervale od 4,- do 4,80 Sk/kg. Nielen u nás, ale aj v ostatných krajinách únie bol cenový vývoj pri zemiakoch v porovnaní s inými komoditami v hospodárskom roku 2007/08 nepriaznivý. Vo väčšine krajín EÚ sa preto v roku 2008, ktorý bol Valným zhromaždením OSN vyhlásený za Medzinárodný rok zemiakov očakáva mierny pokles ich pestovateľských plôch v porovnaní s rokom 2007. Za predpokladu, že sa nezopakuje katastrofálna neúroda zemiakov z roku 2006 v krajinách EÚ a zároveň nebude pokračovať zdražovanie ostatných poľnohospodárskych a potravinárskych produktov, môžeme na jeseň a koncom roka 2008 očakávať, že ceny zemiakov sa v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2007 výraznejšie nezvýšia. Odhadujeme, že na jeseň 2008 by sa priemerné nákupné ceny zemiakov mali pohybovať v intervale od 6,30 do 7,30 Sk/kg. Odhadovaný medziročný nárast nákupných cien by v tom prípade neprekročil 20 %. Scenár dvadsať percentného nárastu cien je však len jedným z odhadov možného vývoja, ktorý sa nám zdá najpravdepodobnejší na základe nášho doterajšieho sledovania a analýzy trhu.

Trh s vínom v roku 2007

Podľa údajov Štatistického úradu SR sa v roku 2007 vyprodukovalo na zberovej ploche 11 507 ha 49,1 tis. ton hrozna pri priemernej úrode 4,27 t/ha. V porovnaní s rokom 2006 bola celková produkcia nižšia o 5,6 % na zberovej ploche menšej o 2,3 % a hektárovej úrode nižšej o 3,4 percenta.

Vývoj na trhu v roku 2007 bol podobný ako v predchádzajúcich rokoch. Najlacnejšie stolové vína sa naďalej masovo dovážajú z Talianska, Španielska a Maďarska. Pokračuje však aj konkurenčný tlak pri akostných vínach, či už z členských krajín EÚ alebo z tretích krajín, ktoré sa vo veľkom objeme dovážajú, následne naffašujú

a ponúkajú v obchodných reťazcoch za nízke ceny.

Dovoz vína sa opäť zvýšil, podľa predbežných údajov sa v roku 2007 doviezlo do SR viac ako 450 tis. hl vína, od vstupu do EÚ sa import zvýšil takmer trojnásobne.

V roku 2007 ceny stolových fľašových vín nepatrne posilnili, vyšší nárast ceny sme zaznamenali pri stolových vínach v balení Tetrapack, resp. PET. Pokles odbytových cien akostných sudových vín ďalej pokračoval kvôli problémom s odbytom u menších výrobcov, naopak, ceny fľašových akostných vín sa zvýšili.

Bilancia zdrojov a spotreby vína v SR

tis. hl

Ukazovateľ	Hospodársky rok				
	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07	**2007-08
Zásoby k 1. 8.	344	568	491	410	416
Dovoz vína, muštov a šťavy	128	226	355	416	420
Produkcia vína z domácej suroviny	515	409	302	328	319
Celkové zdroje	987	1 203	1 148	1 154	1 155
Domáca spotreba vína	583	554	523	*609	634
Vývoz vína a muštov	72	99	115	129	132
Spracovanie a straty	-	57	99	-	-
Celkové použitie	655	710	737	738	766
Zásoby k 31. 7.	332	493	410	416	389

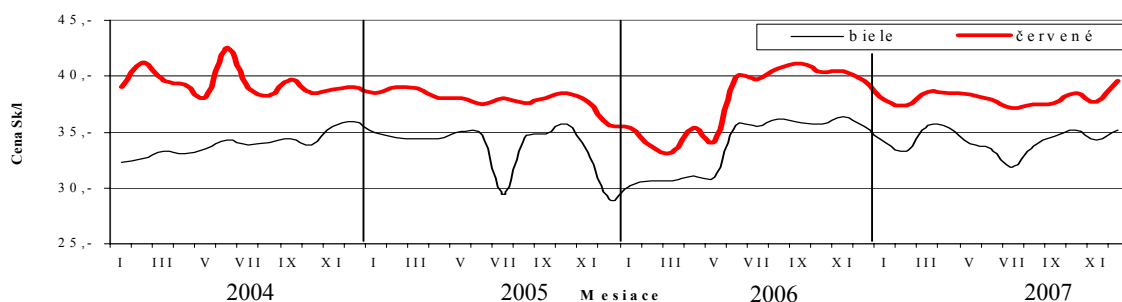
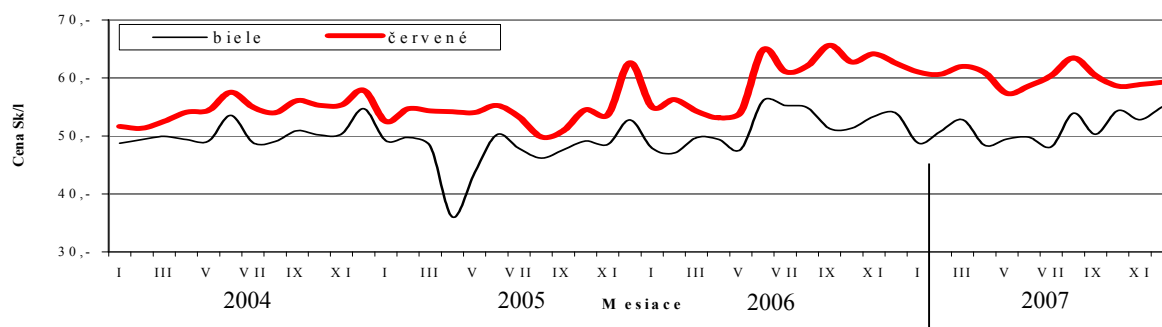
Zdroj: VÚEPP, ŠÚ SR, ÚKSÚP, pozn.: * predbežný údaj, ** odhad

Odbytové ceny vína v SR

Sk/l bez DPH, spotrebnej dane a dopravy

Druh vína	Odbytové ceny vína			Vývoj		Predané množstvo (hl)*		
				2007/06	2007/05			
	2005	2006	2007	(%)	(%)	2005	2006	2007
Stolové biele – fľašové	33,65	33,75	34,27	1,5	1,8	43 705	41 335	41 246
– Tetrapack	21,62	25,52	28,98	13,6	34,0	19 393	13 992	9 248
– sudové	23,62	21,81	26,83	23,0	13,6	10 493	8 501	3 508
Stolové červené – fľašové	37,85	37,55	38,09	1,4	0,6	43 548	44 323	40 339
– Tetrapack	22,80	27,49	29,41	7,0	29,0	11 058	8 564	7 461
– sudové	28,12	28,80	27,52	-4,4	-2,1	5 892	8 681	4 148
Akostné biele spolu fľašové	46,67	51,54	51,19	-0,7	9,7	38 170	33 413	32 370
z toho Veltlínske zelené	38,86	46,50	48,95	5,3	26,0	11 142	6 452	5 860
Rizling vlašský	43,27	47,11	48,51	3,0	12,1	10 342	7 093	6 014
Akostné biele spolu sudové	24,68	20,42	23,71	16,1	-3,9	9 179	17 881	8 509
z toho Veltlínske zelené	24,54	18,76	22,24	18,6	-9,4	2 459	5 145	1 856
Rizling vlašský	30,70	20,15	25,07	24,4	-18,3	1 553	4 288	1 524
Akostné červené spolu fľašové	54,24	59,56	59,88	0,5	10,4	22 479	21 468	20 154
z toho Frankovka modrá	50,03	53,32	55,07	3,3	10,1	11 208	12 720	12 022
Svätovavrinské	51,81	57,19	63,05	10,2	21,7	8 578	5 035	4 386
Akostné červené spolu sudové	30,90	26,41	26,53	0,5	-14,1	1 799	4 283	1 799
z toho Frankovka modrá	35,16	26,24	29,18	11,2	-17,0	630	3 614	727
Svätovavrinské	20,14	27,59	19,31	-30,0	-4,1	210	275	695
Víno s prívlastkom	193,42	178,60	176,02	-1,4	-9,0	1 195	2 254	1 856
Šumivé víno	75,48	81,00	84,80	4,7	12,3	2 048	2 179	1 529

Zdroj: PPA – ATIS, pozn.: * predané množstvo vína z hlásení od respondentov PPA–ATIS

Odbytové ceny stolového vína fľašového v SR

Odbytové ceny akostného vína fľašového v SR


Grafy: PPA – ATIS

Očakávaný vývoj v roku 2008

Trh s vínom bude nepriaznivo ovplyvnený ďalším rastom dovozu. Problémy môžu spôsobiť vi-nohradníkom výkyvy počasia, ktoré sa začali prejavovať už na začiatku tohto roka.

Reforma trhu s vínom v EÚ vstúpi do platnosti dňa 1. 8. 2008. Slovensko dostane dvakrát toľko finančných prostriedkov ako malo pridelené doteraz. Dosládanie repným cukrom bude možné na-ďalej. Na Slovensku sa tradičné označovanie vín na etikete zachová. Podporu na vyklčovanie vi-nohradov bude možné využiť na vyklčovanie až 175 tis. ha vinohradov v rámci celej EÚ.

Vydavateľ:	Pôdohospodárska platobná agentúra – ATIS, Dobrovičova 12, 815 26 Bratislava 1	
Redakcia:	Ing. Ladislav Hána	tel.: 02/57 51 31 83, e-mail: Ladislav.Hana@apa.sk
ISBN 978–80–969904–0–5		
©PPA – ATIS		
Všetky trhové informácie sú spracované s najväčšou starostlivosťou. Rozmnožovanie a využívanie informácií je možné len po písomnej dohode s PPA – ATIS s uvedením zdroja.		
Informácie obsiahnuté v tomto materiáli sa zakladajú na informačných zdrojoch, o ktorých sme presvedčení, že sú hodno-verné. PPA – ATIS nezodpovedá za správnosť a úplnosť uvádzaných informácií, ako aj nezodpovedá za žiadne škody vzniknuté na základe využívania informácií obsiahnutých v tomto materiáli.		
Autori jednotlivých častí:		
Obilniny:	Ing. A. Omelková	tel.: 02/57 51 32 03, e-mail: Anna.Omelkova@apa.sk
Hovädzí dobytok:	Ing. V. Gvozdiak	tel.: 02/57 51 31 99, e-mail: Vasil.Gvozdiak@apa.sk
Ošipané, ovce:	Ing. J. Hybská	-
Mlieko a mliečne výrobky:	Ing. K. Prachárová	tel.: 02/57 51 31 97, e-mail: Katarina.Pracharova@apa.sk
	Ing. Tesfu Weldesenbet, PhD.	tel.: 02/57 51 31 98, e-mail: Tesfu.Weldesenbet@apa.sk
Hydina a vajcia:	RNDr. M. Vašková, CSc.	tel.: 02/57 51 31 94, e-mail: Marta.Vaskova@apa.sk
	Ing. D. Rosová	tel.: 02/57 51 31 95, e-mail: Dajana.Rosova@apa.sk
Zelenina:	Ing. D. Kučová	tel.: 02/57 51 32 04, e-mail: Daniela.Kucova@apa.sk
Ovocie:	Ing. V. Konečná	tel.: 02/57 51 32 06, e-mail: Viera.Konecna@apa.sk
Zemiaky:	Ing. J. Horal	tel.: 02/57 51 32 05, e-mail: Juraj.Horal@apa.sk
Víno:	Ing. D. Bara	tel.: 02/57 51 31 96, e-mail: Dalibor.Bara@apa.sk